Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...най 1921 оной ...ин 21-һээ гарана | № 28 (13652) | 1972 оной февралиин 3, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...РЯАДАЙ АССР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ, АЖАҺУУДАЛЫЕ ...АЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА ИНЖЕНЕР, ТЕХНИГҮҮДЭЙ 1972 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...эй XXIV съездын түүхэтэ ...шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, ...АССР-эй худалдаа наймаанай ...эдеэ хоолой хүдэлмэрилэг-...ажаһуудалые хангалгын предприя-...хүдэлмэришэд болон инженер, ...1971 ондо—юһэдэхи табан жэ-...тушын жэлдэ абаһан социалис ...даа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

...даа наймаанай эрьесын жэлэй ...болзорһоо урид, 1971 оной де-...28-да дүүргэгдэбэ, тэрэ тоодо ...худалдаа наймаанай предприя-...—101,4, эд хэрэглэгшэдэй ...предприятинуудаар — ...процент бэелүүлэгдэбэ. Республи-...най үнгэрэгшэ жэл худалдаа ...най эрьесэ 1970 онойхидо орхо-...миллион түхэригөөр ехэ бо-...эбһээ гадуур уялгын ёһоор 5 ...түхэригэй орондо 7,1 миллион ...эй эд бараан худалдагдаа.

...шленна болон эдеэ хоолой эд ...үдые — гадар, дотор хубсаһа, ...трикотаж хубсаһа, мяха, һү, са-...нэй бэшэ зүйлнүүдые, үндэгэ, ...болон бусад эд бараануудые найн-...фитойгоор үргэдхэгдөө.

...эдеэ хоолой предприяти-...өөһэдынь гаргадаг продукци ...ентээр дээшэлээ.

...табигдадаг эд бараануудһаа ...миллион түхэригэй, нютагтахи ...сэнүүдһээ миллион түхэригэй ...наймаан розничнэ эд бараанай ...нэмэгдэжэ оруулагдаа.

...амтадаа 3272 дүрбэлжэн метр ...31 магазин, 1967 хүнэй нэгэ ...утаад эдеэлхэ 19 столово, 4620 ...багтаамжатай овощехранилищи, ...түргэн гутадаг эдеэ хоолой ...хадагалха холодильнигууд бариг-...ашаглагдаа, эд бараанай складуу-...най 6,9 мянган дүрбэлжэн мет-...үргэдхэгдөө, худаалдаа наймаанай ...нитын эдеэ хоолой 68 предприя-...hэльбэгдэн заһабарилагдаа.

...хонине худалдаа наймаагаар ...шэнэ онол арганууды нэб-...хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэбэ. ...ёһоор 75-най орондо 90 мага-...маягаар — хүнүүдэй эд ба-...өөһэдөө шэлээд абадаг (са-...живанини) аргаар хүдэлгэгдэнэ, ...40-ниинь гүрэнэй, 50-ниинь эд ...эдэй кооперациин худалдаа ...нэбтэрүүлэгдэнхэй.

...столовонуудта 375 хэһэг ...634 хэһэг худалдаа най-...технологическа түхеэрэлгэ тод-...

...зондо ажаһуудалайнь талаар ...үзүүлхэ жэлэй түсэб дүүр-...гү, али 1970 онойхитой жэ-...9,7 процентээр, тэрэ тоодо хүн ...ажаһуудал хангалгын министер-...гэр байрын-коммунальна ажа-...министерствээр 9,6, Буряадай тран-...управленеэр 29 процент ехэ ...

...хубсаһан, гэртэхи хэрэглэлэй ...приборнуудые, түмэр зүйлнүү-...трикотаж хубсаһа, байрын гэрнүү-...заһабарилха, хубсаһа угааха, мүн ...хэхэ, трикотаж хубсаһа нэхэхэ, ...хубсаһа оёхо, гутал хадаха талаар ...захил дүүргэхэ хэрэг нилээд ...дөө. Транспортын предприяти-...фотографи болон парикмахер-...зүгһөө улад зондо үзүүлэгдэ-...туһаламжын хэмжээн дээшэлээ.

...XXIV съездын, КПСС-эй ...декабриин (1971 оной) Пленумэй ...шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон ...нын худалдаа наймаанай ба ...ажаһуудал хангалгын эмхи, ...приятинуудай хүдэлмэрилэгшэд Со-...циалис Республиканудай Союзай ...гдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй ...ээр угтахые хүсэн, юһэдэхи ...жэлэй хоёрдохи жэлдэ иимэ со-...уялгануудые абаба:

...ино худалдаа наймаанай 1972 ...эрьесын түсэб декабриин 29 боло-...дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур арад ...5 миллион түхэригэй эд бараа ...даха, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа ...най талаар 3,5 миллион, эд хэ-...рэглэгшэдэй кооперацяар 1,5 миллион түхэригэй худалдаан хэгдэхэ. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай өөһэдынь гаргадаг продукциин хэмжээе 1971 онойхидо орходоо 10,6 процентээр, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай предприятинуудта 10,7, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин предприятинуудта 9,4 процентээр дээшэнь болгохо.

Үлүү гараһан хүдөө ажахын продукциие бэлэдхэжэ, худалдаанда гаргаха түсэб 1972 оной декабриин 27-до дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригһөө доошо бэшэ сэнтэй продукци худалдаха.

Дээрэһээ табигдадагһаа гадна, 21,5 миллион түхэригэй нэмэлтэ эд бараануудые розничнэ худалдаа наймаанай эрьесэдэ хандуулха. тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай талаар 20 миллион түхэригэй, эд хэрэглэгшэдэй кооперацяар 1,5 миллион түхэригэй эд бараа худалдаха. Нютагтахи арга боломжо, нөөсэнүүдые ашаглан, 7,5 миллион түхэригэй нэмэлтэ эд бараа худалдаха.

Магазинуудтахи худалдаа наймаанай талмайе жэл соо 5220 дүрбэлжэн метрээр, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай талаар 3900 м², эд хэрэглэгшэдэй кооперацяар 1320 дүрбэлжэн метрээр ехэдхэхэ, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта хүнэй эдеэлэлгын һууринуудые 1600-гаар үргэдхэхэ, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай столовонуудта 1200, эд хэрэглэгшэдэй кооперацида 400-гаар олошоруулха, эд бараанай складуудай талмайе 9800 дүрбэлжэн метрээр үргэдхэхэ, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай талаар 5000, эд хэрэглэгшэдэй кооперацяар 4800 дүрбэлжэн метрээр үргэдхэхэ, 2990 тонно овощ, хартаабха хадагалха хранилищи, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай талаар 2000, эд хэрэглэгшэдэй кооперацяар 990 тонныи багтаамжатай хранилищи бариха.

Саашадаа худалдаа наймаа эмхидхэлгын шанар шэнжэ һайжаруулхын, наймаа абагшадые таатай зохидоор хангаха зорилгоор 125 магазинние, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаандахи 50, эд хэрэглэгшэдэй кооперацидахи 75 магазинние самообслуживаниин онол аргаар наймаа хэдэг болгохо, энэ шэнэ аргаар наймаалалгые жэлэй эсэстэ республика доторхи бүхы эд бараанай эрьесын 20 процентдэ хүргэхэ.

Эд бараануудые айлай гэртэнь абаашажа үгэхэ, хүнэй захилаар эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха, хубсаһа эсхэхэ мэтэ хангалгын бусад түрүү аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ. Эдеэ хоол буйлуулан бэлэдхээд худалдадаг кухни, кулинариин магазинуудые олошоруулха.

Магазин болон столовонуудта 400 хэһэг холодильна, 630 хэһэг худалдаа наймаанай технологическа түхеэрэлгэ тодхохо, ажалые оньһожоруулха, аюулгүйе хангаха техникын дүрим сахиха, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ариг сэбэр байха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулха.

1972 оной туршада һургуули, училищи болон курсануудта худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой 855 залуу мэргэжэлтэдые һургаха, ганса гансаарнь, мүн бригадна аргаар 856 хүние худалдаа наймаанай мэргэжэлнүүдтэ дүршүүлхэ, дээдэ тусхай һургуулинуудта 340 хүние хабаадуулха, 1450 хүнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ.

Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ажалай тоосоо бэхижүүлһэнэй, эрдэм ухаанай үндэһөөр ажалай эмхидхэлые—НОТ-ые нэбтэрүүлһэнэй ашаар экономическа хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, предприятинуудай ашаг олзые ехэдхэхэ, 1972 оной түсэбөөр хараалагдаһан сэбэр олзоһоо дээдэ тээ 180 мянган түхэриг олзо абаха.

Бэлэдхэл-худалдалгын эрьесын талаар эд хэрэглэгшэдэй кооперацида даалгагдаһан 1972 оной түсэб табан хоног урид дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 400 мянган түхэригэй хүдөө ажахын продукт болон түүхэй эд худалдан абажа бэлэдхэхэ.

Республикын хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд ажаһуудалай туһаламжа үзүүлгын элдэб хүдэлмэринүүдэй хэмжээе 1972 ондо 14,45 миллион түхэригтэ хүргэжэ, 1971 онойхиһоо 17,3 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн социалис уялга абана.

Хүн зоной ажаһуудал хангалгын министерство жэлэйнгээ түсэб декабриин 29 болотор дүүргэхэ, улад зондо үзүүлэгдэдэг туһаламжын хэмжээе 11,65 миллион түхэригтэ хүргэхэ гү, али 1971 онойхиһоо 17,6 процентээр дээшэлүүлхэ.

1971 онойхитой жэшэхэдэ, ажалай бүтээсые 6 процентээр дээшэлүүлхэ. 1972 ондо 200 хэһэг шэнэ түхеэрэлгэ тодхохо, бага оньһожоруулгын 60-һаа үсөөн бэшэ хэрэгсэлнүүдые нэбтэрүүлхэ, тэрэ тоодо хубсаһа оёлгые саашадань оньһожоруулха, 35 тусхай оёдолой машина тодхохо, оёгдоһон зүйлнүүдые халуун шиигээр элюурдэн заһал оруулха түхеэрэлгэ нэбтэрүүлхэ, гутал түргөөр заһабарилха талаар үргэлжэдэнь оньһожоруулагдаһан предприяти тогтоохо, хүдөө нютагуудта гутал заһабарилха оньһожоруулагдаһан мастерскойнуудые бии болгохо. Химиин аргаар хубсаһа сэбэрлэлгын шанарые һайжаруулхын ба химикадуудай гаргашые алмахын тулада «Чайка» гэжэ химиин аргаар хубсаһа сэбэрлэдэг. будадаг нэгэдэлдэ нэмэлтэ шэнэ машиные тодхохо.

Министерствын предприятинуудта 1972 ондо 30,0 мянган түхэригэй түүхэй эд, түлишэ ба электрын хүсэ алмаха. Урлан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын хүдэлмэрие һайжаруулха, тиигэһэнэй ашаар 48 мянган түхэригэй экономическа алмалта хэхэ.

1972 ондо гогодой улад зондо үзүүлэгдэдэг элдэб туһаламжын тоое 400-да хүргэхэ, хүдөө зонойхиндо — 210 болгохо. Хубсаһа оёлгоор 120-һоо үсөөн бэшэ шэнэ модель, трикотажна хубсаһануудай 30 ондоо зүйл, гуталай 18 модель, 20 ондоо янзын мебель жэлэй туршада үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн бүтээдэг болохо.

Шэнэ технологическа хэмжээ ябуулгануудые нэбтэрүүлхэ гэбэл:

а) хубсаһа оёлгоор: эрэгтэй ба эмэгтэйшүүлэй гадар хубсаһа, эхэнэрнүүдэй плати оёхо нэгэ янзын технологи—5 ателье болон мастерскойнуудта; нэгэ дахинай хэмжэлгээр хубсаһа оёлго — 6 ательедэ; Сэлэнгын аймбыткомбинадта ниитэ нэгэ аргаар хубсаһа эсхэн оёлго нэбтэрүүлхэ;

б) трикотаж зүйлнүүдые гаргалгаар: плоско-фанговой машинаар трикотаж зүйлнүүдые нэхэхэ технологическа гурим 2 предприятинуудта тогтоохо;

в) гутал заһабарилгаар: 25 мянган паар эхэнэр, эрэ гутал заһабарилгада удаан элисэгүй, хэбтэ сохигдоһон каучук зүйлнүүдые хэрэглэхэ;

г) мебель хэлгээр: синтетическэ сабуугаар модые түргөөр нияаха, хабсарха арга онол, бүреэдэһэнэй ба дэбдихэрэй шэнэ материалнуудые хэрэглэн, зөөлэн мебелиие заһабарилга ба бүтээлгэ Серовой нэрэмжэтэ мебельнэ фабрикада ашаглаха;

д) ажаһуудалда хэрэглэгдэдэг оньһон техникые заһабарилгаар: айлайда ба мастерскойдо телевизорнүүдэй шанар һайнтай блогуудые шалгаха ба заһабарилха технологи нэбтэрүүлхэ.

Республикын колхоз, совхозуудай түб һуурин тосхонуудта 1972—73 онуудай туршада ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын саг үргэлжын пунктнуудые тогтоохо, тиихын тулада захил абадаг 27 комплексно пунктнуудые нэмэжэ нээхэ. Ажаһуудалай талаар хүн зондо үзүүлэгдэдэг туһаламжын хэмжээе; янзые, түхэлыень олошоруулхын, шанарыень һайжаруулхын зорилгоор аймбыткомбинадууд болон республикын оньһожоруулагдамал томо предприятинууд — Улаан-Үдын трикотажна фабрика, Серовой нэрэмжэтэ мебельнэ фабрика, «Чайка» гэжэ химиин аргаар хубсаһа арилгадаг ба будадаг нэгэдэл «Труд» гэжэ гуталай үйлэдбэриин нэгэдэлэй хоорондын кооперированнэ холбоо барисаа үргэнөөр хэрэглэхэ.

1972 оной туршада Хэрэн, Бэшүүр. Баргажан тосхонуудта, Хяагта городто химиин аргаар хубсаһа арилгадаг соморхон ательенүүдые ашаглалгада оруулха. Аймбыткомбинадуудай дэргэдэ 1,6 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые барижа ашаглалгада үгэхэ.

1972 ондо хүдэлмэришэдэй олониитын мэргэжэлдэ 820 хүниие һургаха, тэрэ тоодо профессионально-техническэ училищинуудта 120, хүн зоной ажаһуудалые хангалгын министерствын һуралсал-үйлэдбэриин комбинадта — 150 предприятинуудта ганса гансаарнь, бригадна аргаар һурган—550 хүниие бэлэдхэжэ мэргэжэлдэ һурагшадһаа хүдөө нютагуудта эльгээхэ. Тусхай дээдэ ба дунда һургуулинуудай заочно һуралсалда 50 хүниие хабаадуулха, 800 хүнэй, тэдэнэрһээ 60 хүтэлбэрилхы хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй, тэрэ тоодо 50 хүниие хүдэлмэриһээнь саг зуура сүлөөлэн, үйлэдбэриинь мэргэжэлые дээшэлүүлхэ.

Гэр байрын-коммунальна ажахын министерствын талаар улад зоной ажаһуудал хангалгын жэлэй, түсэб 1972 оной декабриин 25 болотор дүүргэхэ, үзүүлэгдэһэн хангалгын хэмжээе 1 миллион 277.2 мянган түхэригтэ хүргэхэ гү, али 1971 онойхидо орходоо 6,6 процент дээшэлүүлхэ. Хубсаһа угааха, гэр байра заһабарилха ба бариха. бусад хангалгын хүдэлмэрие дээшэлүүлхын тула хэмжээнүүдые абаха.

Буряадай транспортын управлениин талаар арад зондо туһаламжа үзүүлхэ түсэб 1972 оной декабриин 27 болотор дүүргэхэ, тэрэнэй хэмжээе 498 мянган түхэригтэ хүргэхэ, 1971 онойхиһоо 38,2 процентээр дээшэлүүлхэ; Улаан-Үдэ городой улад зондо түлишэ асаржа үгэхэ, гэр сооохи бараае нь зөөхэ, арадай хэрэглэлэй эд бараае, худалдаа наймаанай оптово предприятинуудай ашаануудые шэрэхэ мэтэ бусад туһаламжа үзүүлхэ талаар захил нэгэ газарта абадаг, гүйсэдхэдэг болохо; республикын хүдөөгэй ажалшадые хангахын тулада транспортын агентствэнүүдые олошоруулха.

Бидэнэр, худалдаа наймаанай ба улад зоной ажаһуудалые хангалгын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад, Совет Социалис Республиканудай агууехэ Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын, юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын тула социалис мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхые, тиихэ зуураа хангалгын хүдэлмэриин шанар шэнжые улам һайжаруулха. ажаһуудалай талаар хүн зондо таатай зохид туһаламжа үзүүлхэ шэнэ онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, захилнуудые улам түргөөр дүүргэдэг болохо хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулхые уряалан, республикын улад зониие хангалгада хабаатай албан ажалтай бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаанабди.

Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдые, мүн хүдөөгэй механизаторнуудые, ой модоной предприятиин ажалшадые худалдаа наймаанай ба ажаһуудалай талаар һайнаар хангаха шухала.

Партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ хандуулхабди, совет арадай байдал һуудалай болон соёл болбосоролой хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ—юһэдэхи табан жэлэй энэ гол зорилгые дүүргэхэ хэрэгтэ шэн габьяата ажалаараа өөһэдынгөө хубитые оруулхабди.

Худалдаа наймаанай, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ба хүн зоной ажаһуудалые хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэдэй 1972 оной январиин 21-дэ болоһон республиканска суглаан дээрэ социалис уялганууд баталан абтаба.

БЭЕЛҮҮЛХЭ ЗОРИЛГОЁО ТОДОРХОЙЛБО

Үсэгэлдэр, февралиин 2-то, республикымнай промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн болобо. Үйлэдбэриин түрүүшүүл, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, партийна, советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ зүблөөндэ хабаадалсаба. Промышленностиин 1971 оной хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд, абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтэ болон промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай коллективүүдэй 1972 ондо бэелүүлхэ зорилго болон социалис уялга тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Партиин обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** энэ асуудалаар элидхэл хэбэ.

ЛВРЗ-гэй начальник **А. С. Асеев**, Байгалай леспромхозой директор **С. И. Гришкин**, Усть-Баргажаһай загаһанай комбинадай главна инженер **Т. Е. Степанова**, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь **Л. Н. Кашкин**, Улаан-Үдын авиационно заводой мастер **А. М. Рылин**, КПСС-эй Кабанскын райкомой секретарь **Ю. Р. Дмитриев**, түмэр замай Улаан-Үдын отделениин райпрофсожой түрүүлэгшэ **Ю. И. Федоренко**, Хурамхаанай леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир **В. С. Щукин**, партиин Прибайкальска райкомой нэгэдэхи секретарь **Н. Е. Шелковников**, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь **А. И. Улаханов**, прибор-бүтээлгын заводой главна инженер **В. Л. Орликов**, нооһо сэбэрлэн угаадаг фабрикын бригадир **А. И. Хасанова**, Хориин аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ **И. И. Трофимов**, республикын эдеэ хоолой промышленностиин министр **В. Д. Матвеев** элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаһан байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй 1972 оной социалис уялга баталан абаа.

Республикын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ «Буряадай АССР-эй габьяата инженер» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоһон тухай грамотанууд, республикын промышленностиин, транспортын болон хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотанууд зүблөөнэй һүүлээр барюулагдаа.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН БАРИЛГЫН ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА БАРИЛГАШАН ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын капитальна барилга хүгжөөлгэдэ аша туһатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Кара Атакши-Оглы **Ахадовта** — Буряадай барилгын захиргаанай 2-дохи барилга-хабсаралгын управлениин комплексно бригадын бригадир.

Михаил Григорьевич **Ненашевта** — «Востоксантехмонтаж» трестын Буряадай хабсаралгын захиргаанай сантехнигүүдэй бригадын бригадир.

Константин Владимирович **Поповто** — «Бурятцелинстрой» трестын 697-дохи нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын модошо дархан.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной февралиин 2.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН БАРИЛГЫН ОРГАНИЗАЦИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Капитальна барилгада үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Галина Ильинична **Антоновае** — Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлениин шулуушан.

Сергей Николаевич **Баторовые** — Буряадай барилгын управлениин байшан гэр барилгын комбинадай бетонщигуудай бригадын бригадир.

Дмитрий Петрович **Бойчугые** — «Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын прораб.

Анастасия Сергеевна **Васильевае** — Улаан-Үдын хирпиисын заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Василий Иванович **Гончаровые** — «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй үрэмдэгшэд- тэһэлэгшэдэй бригадын бригадир.

Михаил Филиппович **Гребенщиковые** — Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи барилга-хабсаралгын управлениин модошо дархан.

Игнат Игнатьевич **Карнаковые** — «Ремстройтрестын» Загарайн заһабарилга-барилгын участогай шулуушан.

Элеонора Ивановна **Киреевае** — «Бурятгражданпроект» институдай ахамад мэргэжэлтэ-конструктор.

Александр Васильевич **Коковинние** — «Востоксибэлектромонтаж» трестын Улаан-Үдын хабсаралгын управлениин электро-хабсаргагшадай бригадын бригадир.

Василий Григорьевич **Колесниковые** — «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй 1-дэхи филиалай бетонщигуудай бригадын бригадир.

Иван Андреянович **Коноплёвые** — Буряадай барилгын управлениин 8-дахи барилга-хабсаралгын модошо дархан—армаг холбогшо.

Владимир Николаевич **Кукинние** — Буряадай барилгын управлениин 8-дахи барилга-хабсаралгын управлениин прораб.

Алексей Алексеевич **Кукушкинние** — «Сибспецэнергомонтаж» трестын Галуута-Нуурай ГРЭС-эй хабсаргагша.

Василий Николаевич **Лагутинние** — «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй 4-дэхи филиалай модошо дархашуулай бригадын бригадир.

Виктор Александрович **Любовниковые** — «Бурятцелинстрой» трестын Хурамхаанай барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэн.

Спиридон Игнатьевич **Некипеловые** — «Красноярскгипросовхозстрой» институдай Буряадай филиалай проектын главна инженер.

Альбина Васильевна **Павловае** — «Бурятцелинстрой» трестын 335-дахи трестын нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын комплексно бригадын бригадир.

Вера Семёновна **Пагые** — «Гипронефтестрой» институдай филиалай архитектурно-барилгын таһагай ахалагша инженер.

Владимир Константинович **Пантелеевые** — Буряадай барилгын управлениин 7-дохи барилга-хабсаралгын управлениин мастер.

Андрей Семёнович **Пиявкинние** — «Забайкалтрансстрой» трестын 397-дохи барилга-хабсаралгын поездын шулуушан.

Владимир Цыденович **Сандановые** — «Забайкалтрансстрой» трестын 834-дэхи барилга-хабсаралгын поездын модошо дархашуулай бригадын бригадир.

Иван Алексеевич **Селиверстовые** — «Востокэнергомонтаж» трестын Улаан-Үдын хабсаралгын талмайн слесарь-хабсаргагшадай бригадын бригадир.

Дмитрий Мифодьевич **Скосырскиие** — «Межколхозстрой» гэжэ Баргажанай районно нэгэдэлэй түрүүлэгшэ.

Василий Алексеевич **Соседовые** — «Сибхиммонтаж» трестын Забайкальска хабсаралгын управлениин мастер.

Леонид Андриянович **Сусловые** — Буряадай барилгын управлениин барилгын хүдэлмэри оньһожоруулгын управлениин бульдозерой машинист.

Будасурун Шагжиевич **Табэновые** — «Бурятмежколхозстрой» гэжэ нэгэдэлэй Зэдын оньһожоруулагдамал колоннын тракторист.

Минай Агафонсвич **Ткачёвые** — Буряадай барилгын управлениин 136-дахи нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын столяр.

Анатолий Павлович **Томилинние** — «Главмостострой» трестын 34-дэхи МСО-гой түсэблэлгын-техническэ таһагай начальник.

Николай Гаврилович **Трофимовые** — Буряадай барилгын управлениин 5-дахи барилга-хабсаралгын управлениин хабсаргагшадай бригадын бригадир.

Николай Николаевич **Тюлькинние** — Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай ордентэ авиационно заводой барилга-хабсаралгын управлениин комплексно бригадын бригадир.

Батор Александрович **Халтуевые** — «Бурятцелинстрой» трестын 590-дэхи нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын модошо дархан.

Сазон Изотович **Чебунинние** — «Бурятцелинстрой трестын автобазын жолоошон.

Валентина Евсеевна **Чумаковае** — «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй 3-дахи филиалай бетон шудхалгын цехэй моторист.

Дмитрий Никитович **Шестопаловые** — «Главсельэлектросетьстройн» 56-дахи оньһожоруулагдамал колоннын электро-хабсаргагша.

Сергей Иванович **Шкодые** — Буряадай заһабарилга-барилгын трестын санитарно-техническэ ба электро-хабсаралгын хүдэлмэриин тусхай участогай нормировщик-экономист.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной февралиин 2.

ЭНЭ ТАСС ҺОНИН

...Н. КОСЫГИН ДРВ-гэй ...ШЭН САЙДТАЙ УУЛЗАБА

...ССР-эй Министрнүүдэй Со...эй Түрүүлэгшэ А. Н. Косы...Вьетнамай Демократическа ...публикаһаа Советскэ Союз...айдаг элшэн сайд Во Тхук ...ной февралиин 1-дэ ...ль соо уулзаба.

...Н. Косыгин, аха дүү оро...элшэн сайд хоёр талые һо...улдаг асуудалнуудаар ха...һоной хөөрэлдөө хээ. Им...алис түримхэй ябуулгада ...үү вьетнам арадай тэмсэ...эрид шууд дэмжэдэгэйнь ...ехэ, үрэтэй материальна ...ламжа үзүүлдэгэйнь түлөө ...СС-эй Центральна Комитед...Советскэ правительствада, совет арадта Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй, ДРВ-гэй правительствын, бүхы вьетнам арадай үмэнэһөө Во Тхук Донг үнэн зүрхэнэй халуун баясхалан хүргэбэ.

Аха дүү вьетнам арадай, Индохитадай бусад гүрэнүүдтэхи патриодуудай үнэн зүб хэрэгые сэхэ шууд дэмжэдэг КПСС-эй, Совет гүрэнэй хараа бодолой хубилашагүй байһые А. Н. Косыгин өөрынгөө зүгһөө дахинаа лаблан батлаба.

Уулзалга хани барисаанай, үнэн сэдьхэлэй оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

ЮГОСЛАВИИН ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ДЕЛЕГАЦИ ВЦСПС-тэ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Югославида айлшалха үедөө Земундахи «Электронска индустрия» гэжэ нэгэдэлэй заводто хүрэһэн, Советскэ Союзда айлшалан ерэхыень тус нэгэдэлэй югослав хүдэлмэришэдые уряа.

ВЦСПС-эй айлшад боложо СССР-тэ ерэһэн, «Электронска индустриин» генеральна директор В. Ясичай толгойлһон делегацитай КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ А. Н. Шелепин февралиин 1-дэ уулзаба. Хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ делегациин гэшүүд СССР-тэ хараһан. һонирхоһон юумэнүүд тухайдаа хөөрөө. Югослав хүдэлмэришэд Советскэ Союзда айлшалхые уриһанайнь түлөө нүхэр Л. И. Брежневтэ халуун баясхалан хүргэбэ.

«Электронска индустриин» делегацида нүхэр Л. И. Брежневэй амаршалга хүргэһыень, нэгэдэлэй коллективтэ амжалта хүсэһыень А. Н. Шелепин дамжуулаа. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд тухай, юһэдэхи табан жэлэй зорилгонууд ба 1971—1975 онуудта совет зоной байдал улам һайжаруулха хэмжээнүүд тухай югослав айлшадта хөөрэбэ.

Советскэ Союзай Югославиин предприятинуудай хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэдэй харилсан уулзалгые улам үргэдхэхэдэ ехэ ашатай туһатай байхые, энэ хэмжээ ябуулгын совет, югослав ажалшадай хоорондын хани барисаа, харилсаа холбоо улам бэхижүүлхэ ябадалда туһа хүргэхэ байһые хоёр талаһаа тэмдэглэбэд.

Москвагай, Лениградай, Минскын промышленна предприятинуудаар ябажа хараха, совет хүнүүдэй ажабайдал болон ажалтайнь танилсаха зорилготой. (ТАСС)

СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ КОМИТЕДТЭ

Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангахын түлөө тэмсэгшэ олониитын хүсэнүүдэй ассамблейе байгша оной июнь соо Брюссель хотодо үнгэргэхэ гэһэн Уласхоорондын үүсхэлэй комитедэй шиидхэбэрие Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй президиум В. В. Николаева-Терешковагай хүтэлбэри доро болоһон заседани дээрэ дэмжэбэ. Совет эхэнэрнүүдэй комитет энэ ассамблейн бэлэдхэлдэ олониитэ эхэнэрнүүдые элсүүлхэ хэрэгтэ али бүхы туһа хүргэхэ байха гэжэ президиумэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Комитедэй 1971 оной хүдэлмэриин дүн заседани дээрэ согсологдоо, гадаадын оронуудай эхэнэрнүүдэй эмхинүүдтэй хани харилсаагаа улам хүгжөөхэ хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. (ТАСС)

УУЖАМ һаруул классуудтай, гурбан дабхар улаан томо байшан мелькомбинат шадарай нэгэ дабхар гэрнүүдэй дунда холоһоо тэсойн харагдадаг. 52-дохи номерой энэ һургуули Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудһаа юугээрээшье илгаагүй, гэбэшье комсомолой хүдэлмэри һайнаар табижа шадалаараа олохон һургуулинуудай дунда мэдээжэ болонхой.

Багшанарай, мүн һурагшадай комсомолой эмхинүүдэй хоорондо нягта барисаанай байгуулагдаһанай ашаар лэ һургуулидахи комсомолой хүдэлмэри урагшатай һайнаар ябадаг болоһон байна. Багшанарай комсомолой эмхиие математикын залуу багша Светлана Михайловна Москаленко дүрбэдэхи жэлээ ударидана. Һурагшадай комсомолой эмхидэ туһалха зорилгоор һургуулиин багшанарай комсомолой эмхи, мүн партийна организаци саг үргэлжэ һаналаа табижа байдаг.

Комсомолой ажабайдал

БАГШАНАРАЙ ЭМХИИН НҮЛӨӨЛХЫ ҮҮРГЭ ЕХЭ

Улаан-Үдын 52-дохи һургуулиин багшанарай ба һурагшадай комсомольско организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө

Һурагшадай комсомолой эмхиин гэшүүд суглаануудаа саг соонь зарлаха, тэндээ һонирхолтой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула ехэ бэлэдхэл хэнэ. Һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо эндэ хэдэн дахин суглаан үнгэргэгдэжэ, һурагшадые һонирхуулмаар хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэ гэһэн шиидхэбэри баталагдаа һэн. Суглаанай шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон һүүлэй үедэ элдэб асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд болоно.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хөөрэлдөөнүүд ахалагша классуудай бүхы һурагшадай анхарал татана. Класс бүхэндэ нэгэ-нэгэ союзна республика даалгагдаа. Тиигэжэ класс бүхэнэй һурагшад даажа абаһан союзна республика тухай хөөрэлдөө үнгэргэхөөр бэлдэнэ.

«Дайнай үеын поэдүүд». «Парижай коммунын 100 жэлэй ой» гэһэн асуудалнуудаар энээнэй урда тээ үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдтэ һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан юм.

Һурагшадай комсомолой эмхи ахамад нүхэдэйнгөө, багшанарай комсомолой комитедэй гэшүүдэй туһаламжаар элдэб клубуудай хүдэлмэри һайжаруулха асуудалда саг үргэлжэ һаналаа табижа байдаг. Жэшээнь, «Хани барисаан» гэжэ клубай хүдэлмэри һонирхолтойгоор эмхидхэгдэнэ. Һурагшад союзна республиканууд тухай, социалис оронууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө, холуур аяншалгада ябажа ерэһэн хүнүүдые урижа асардаг. 1970 ондо Куба ошожо ерэһэн багша Р. Б. Малакшинова, үнгэрэгшэ жэл Монгол орообор ябажа ерэһэн багша К. Х. Шедерова гэгшэдэй хөөрөөе һурагшад һонирхон шагнаһан байна. Гадна эндэхи һурагшад социалис оронуудта ажаһуудаг, һурадаг үхибүүдтэй бэшэг абалсажа байдаг.

Һургуулиин дэргэдэхи «Эхэ орон» гэһэн клубта хабаадагшад орон доторoo боложо байһан политическэ шухала асуудалнуудта хабаатай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Партиин ЦК-гай ноябриин Пленум тухай, мүн ондоошье шухала асуудал тушаа мэдээсэлнүүд эндэ ходо хэгдэжэ байдаг.

«Ленинэй комсомол» гэһэн клубта хабаадагшад комсомолой түүхэ шудалдаг юм. «14 наһатайшуулай» клубта хабаадагшад комсомолдо ороходо бэлэдхэл хэдэг байна.

Эндэхи комсомолой эмхинүүдэй анхарал оролдолгоор хизаар ороноо шэнжэлхэ хүдэлмэри һайжаруулагданхай. Республикын аймагуудтахи тосхонуудай түүхэдэ хабаатай материалнуудые суглуулха даабари класс бүхэндэ үгтэһэн байна. Һурагшад хизаар ороноо һайнаар шэнжэлхэ зорилгоор жэл бүри өөһэдөө аяншалгада гарадаг юм. Аяншалгада ябахада мүнгэнэй хэрэгтэй болодог тула энэ һургуулиин һурагшад хүршэ предприятинуудта хүдэлжэ, мүнгэтэй болоно. Олоһон мүнгөөрөө һурагшад жэл бүри Байгалай эрьеэр аяншалхаһаа гадна, орон соогууралшье ябажа, һонин юумэнүүдтэй танилсана.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түүхэ, тэрэ үедэ шалгарһан баатарнууд һурагшадай анхарал ехээр татажа байдаг. Дайнда шалгарһан буряад баатарнуудай, мүн манай ороной бусадшье баатарнуудай, Советскэ Союзай Маршалнуудай дүрэ зурагууд, тэдэнэй дайшалхы намтар һургуулиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн музейдэ олоор суглуулаатай. Эндэхи һурагшад болон комсомолшууд дайнай баатарнуудтай уулзалгануудые эмхидхэхэһээ гадна, Советскэ Союзай Маршалнуудтай бэшэг бэшэлсэжэ байдаг. Олон маршалнууд һурагшадай бэшэгтэ харюусажа, фотокарточкануудаа эльгээгээ. Г. К. Жуковай эльгээһэн үнгэтэ фотозураг хүнүүдэй анхарал татана.

Дайнай үедэ шалгарһан комсомол-баатарнуудай, тэрэ тоодо Буряадай баатарнуудай фото-зурагууд музейдэ олоор суглуулагданхай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан баатарнуудай нэгэн— Владимир Бузинаевич Борсоевой нэрэ эндэхи һургуулиин пионерэй дружинада олгогдонхой. Һургуулиин пионернүүд нүхэр Борсоевой дайшалхы намтар тухай ехэ материал суглуулжа, тусхай стенддэ табинхай.

Энэ һургуулиин һурагшад дайнай баатар полковник Борсоевой дурасхаалые нангинаар сахижа, хүндэлжэ байдаг. Үнгэрэгшэ 1971 ондо 10-дахи «б» классай һурагшад полковник Борсоевой сэрэгшэдэй дайшалхы замаар,—Курск, Харьков, Киев хүрэтэр аяншалһан байна. Үнгэрэгшэ намар һургуулиин һурагшадай уряалаар Борсоевой дүү—Илья Бузинаевич Борсоев өөрынгөө һамгантай Львов хотоһоо айлшалжа ерээ. Нүхэр Борсоевтой сугтаа нэгэ полкдо дайлалдаһан майор Фролов үнгэрэгшэ жэлэй хабар һурагшадай уряалаар манай эндэ айлшалжа ерэһэн байна.

Улаан-Үдын 52-дохи һургуулиин һурагшад комсомолой хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһаа гадна, үйлэдбэриин бригадануудташье магтаалтай һайнаар хүдэлдэг юм. Энэ һургуулиин үйлэдбэриин бригаданууд үнгэрэгшэ зунай хүдэлмэриин дүнгөөр Улаан-Үдын һургуулинуудай дунда нэгэдэхи һуури эзэлжэ, 50 түхэриг мүнгөөр шагнагдаа. 9-дэхи хоёр классай һурагшад үнгэрэгшэ зун үйлэдбэриин хоёр бригада болон хубааржа, июнь, июль һарануудта Улаан-Үдын аймагай «Авангард» колхоздо ажаллаа.

Һургуулиин комсомолой эмхинүүд һурагшадай номоо үзэлгые һайжаруулха асуудалнуудта һаналаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Багшанарай, мүн һурагшадай комсомолой эмхиин суглаануудта энэ асуудал нэгэнтэ бэшэ зүбшэгдэдэг юм. Жэшээнь, комсомол багшанарай суглаан дээрэ «Һурагшадай һуралсалай шанар, хэшээлнүүдэй ашаа үрэ дээшэлүүлхэ» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэһээ гадна, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүд шудалагдажа байдаг.

Комсомолой эмхинүүдэй үүсхэлээр класс бүхэндэ һуралсалай түлөө харюусадаг түлөөлэгшэд томилогдонхой. Тэдэнэр комсомолшууд болон пионернүүдһээ бүридэнэ.

Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха талаар һургуулиин комсомолой эмхинүүдэй бэелүүлжэ байһан ондоошье һонин һонин хэмжээ ябуулгануудые дурдаха болоо һаа олон. Эндэхи комсомолой эмхинүүд хүдэлмэреэ саашадань улам һайжаруулха талаар шэнэ арга замуудые бэдэржэ байна.

И. БАЛЬДИРОВ,
манай корр.

ЛЕКТОРНУУДЭЙ УЯЛГА

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые арад зоной дунда нэбтэрүүлхэ нангин хэрэгтэ «Знание» бүлгэмэйхидэй үүргэ тон ехэ. Тэдэнэр гансашье съездын материалнуудые нэбтэрүүлдэг бэшэ, харин парти ба правительствын шухала шиидхэбэринүүдые улад зондо ойлгуулдаг шуу.

Манай Ахын аймагай «Знание» бүлгэмэйхид энэ уялгаяа яһала һайн ойлгоно. Тиигэжэ тэдэнэр КПСС-эй XXIV съездын материалнуудаар олон лекцинүүдые ажалшадай үмэнэ уншаһан байха юм. Тэрээнһээ гадна, КПСС-эй ЦК-гай һүүлэй үедэ гаргаһан тогтоолнуудаар мүн лэ олон лекцинүүд эмхидхэгдээ.

Имагтал эдэ тематикаар лекцинүүд уншагдадаг бэшэ, харин хүдөө ажахын, хүмүүжүүлгын, педагогикын, медицинын болон олон асуудалаар бэһал лекцинүүд үнгэргэгдэнэ. Тиигэжэ 1971 ондо аймагай «Знание» бүлгэмэйхидэй хүсөөр колхозуудай түүртэ, фермэнүүдээр, хүдөө һуурии, нютагуудаар, Орлигой эмхи зургаануудаар 600 гаран лекци уншагдаа. Тэдэнэй 30 процентнь Коммунис партиин ба Совет правительствын гол шиидхэбэринүүд тухай уншагдаһан. Эдэ лекцинүүдые 23 мянга шахуу хүн шагнаба. Энээнһээ гадна тематическа 10 гаран үдэшэ ба бусад хэмжээнүүд үнгэргэгдөө.

Партиин XXIV съезд хадаа совет хүнүүдые коммунис үзэл сурталаар хүмүүжүүлгэдэ анхарал ехээр хандуулаа. Энэ зорилгоор нниитэ-политическэ, КПСС-эй түүхэ ба политикаар лекцинүүд олоор уншагдаха. Жэшээлхэдэ, 1971 ондо эдэ темэнүүдээр 250 шахуу лекци уншагдаа гэхэ гү, али бүхы уншагдаһан лекцинүүдэй 40 процентнь болоно. [illegible] даа.

Теэд нүгөө талаһаань харабал, зарим лекцинүүднай удхаараа һула байшана.

Манай аймаг мал ажал эрхилдэг юм. Тиимэ дээрэһээ энэ тематикада лекцинүүдэй гол түлэбынь зорюулагдаха байһаниинь ойлгосотой. Хүдөө ажахын асуудалнуудаар, экономикын, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай үнгэрһэн жэл соо 240 лекци уншагдаа. Хэды тиигэбэшье, зарим темэнүүдтэ лекцинүүд үсөөн уншагдана гэжэ хэлэхэ шухала. Мүнөө үедэ арад зон хадаа элдэб олон янзын асуудалнуудаар һонирходог болоо. Илангаяа литература болон искусствын, физкультурын, спортын, физикын, биологиин, медицинын асуудалнуудаар лекцинүүд үсөөн уншагдана. Эдир үетэниие Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын асуудалда бага анхарал табигдаа. Тиимэһээ энэ темэдэ лекцинүүд угаа үсөөн.

Экономикын эрдэм дэлгэрүүлхэ гээшэ ехэ удхатай. Энээниие хараадаа абажа, экономическа һургуули, партийно-ажахын эдэбхитэдэй һургуули бии болгогдоо юм. Экономикын асуудалнуудта зорюулагдаһан 120 шахуу лекци үнгэргэгдөө. Эдэ һургуулинуудта «Знание» бүлгэмэй гэшүүд З. Б. Шагдаров, Д. Б. Шарастепанов, Х. А. Соболев, А. Ж. Хамаганов болон бусад лекцинүүдые уншана.

Арад зоной дунда гансал лекторнууд нэгэл темэдэ лекцинүүдые уншаха бэшэ, харин ондоо аргаар тэдэндэ элдэб шэнэ һониинуудые ойлгуулха, арга боломжонууд бии. Жэшээлхэдэ, арадай университедүүдые олоор бии болгохо тухай КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд дотор хэлэгдэнэ. Тиигэжэ Ахада арадай университет нээгдэнхэй. Тэндэ хоёр факультет бии. Арадай университедэй педагогическа юридическэ факультедүүдтэ 2-3 хэшээл үнгэргэгдэһэн байна. «Знание» бүлгэмэй гэшүүд Э. Г. Митрунова, В. Г. Шаргакшанов, Э. Л. Петрова, М. П. Сагадарова, В. Н. Дамдинов болон бусад элдэб темэнүүдээр уншаһан юм.

Залуушуулай дунда [illegible] үсөөн уншагдана. ВЛКСМ-эй [illegible] ком. аймагай «Знание» [illegible] энээндэ анхаралаа һу[illegible] гэжэ тэмдэглэхэ ёһотой. [illegible] ноо ВЛКСМ-эй райком[illegible] лекторнуудэй бүлгэм һ[illegible] хэгдэжэ, түсэб табиг[illegible] хүдэлмэриие һайнаар [illegible] туһалха гээшэ бидэнэй [illegible] лоод байна.

Һаяхан манай эмхи[illegible] һунгуулиин конференц[illegible] доо, ажалай дутуу ду[illegible] бүхы талаһаань элирүү[illegible] на. Конференциин д[illegible] хэлэһэн ёһоор, шэнээр [illegible] һан аймагай «Знание» [illegible] правлени (түрүүлэгшэ[illegible] Хантаев Х. Х.) саашан[illegible] мэреэ хараалан түсэб[illegible] но.

Аймаг дотор лекцион[illegible] мэри улам һайжаруул[illegible] тогтоол тоосоото һу[illegible] конференци батала[illegible] Тоосоото һунгуулиин [illegible] циин хүдэлмэридэ [illegible] эй обкомой пропаганда [illegible] циин таһагые даагшын [illegible] түүхын эрдэмэй канди[illegible] Шагдуров, КПСС-эй [illegible] секретарь нүхэр З. Б. [illegible] гэгшэд хабаадалсаба.

Г. ГАЛС[illegible]

1972 ондо 100 хонин бүриһөө адагынь 85—90 хурьга а[illegible] жа томо болгохо... Бүхы республикаараа гүрэндэ тушааг[illegible] үхэрэй дунда зэргын шэгнүүрые 340—350 килограм[illegible] хүргэхэ...

1972 оной январиин 22-то республикын малшадай зүблөөн дээрэ абтаһан социалис уялгануудһаа

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой механизаторнууд оньһон техникэеэ һайнаар заһабарилжа байнхай. Эндэ Василий Харлампиевич Кокориной бригадынхид илангаяа шалгарна. Тус бригада мүнөө үедэ 7 трактор заһабарилжа, бэлэдхэлэй жагсаалда табиба. Кокориной бригадынхид Совет Армиин һайндэр болотор үшөө дүрбэн трактор заһабарилжа дүүргэхэ зорилготой ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажахын түрүү механизатор А. К. Перов Кокоринтой заһабарилгада.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ХУРЬГАДАЙ МААРАЛПААН ЗАХА[illegible]

Аймаг соогоо эгээн түрүүлэн «Искра», «Комму[illegible] колхозуудта шэнэ түл абтажа эхилбэ. Хонхолы[illegible] шод мүнөө жэлдэ 8000 эхэ хонидһоо 7500 хурьга а[illegible] харааланхай. Хурьгашадаар хүдэлхэ хүнүүд ол[illegible] хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл байра дээрэнь асараг[illegible] гэр байра дулаалагданхай. Тобшохоноор хэлэхэ[illegible] нишод шэнэ түл түрсэ абалгадаа эртээнһээ хойш[illegible] наар бэлдэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ Д. К. Красиков, [illegible] Рычков болон Т. А. Антиповай отаранууд шэ[illegible] абтажа эхилбэ. Һүүлэй байдалаар ажахыда 500 [illegible] хурьган абтаад байна.

«Коммунизм» колхозой үнинэй хонишон Г. Е. Ф[illegible] вой отарада 675 зуһаг хонид харууһалагдадаг. Хэд[illegible] рэй туршада отарынхид зуу гаран хурьга абаад, [illegible] оруулангүйгөөр томо болгожо байна. Нарай х[illegible] эхэтээ хамта 5 үдэр соо байлгагдана. Хонишод з[illegible] гээр үдэр, һүнигүй хонидоо манана.

— Шэнэ түл абалгада һайнаар бэлдэнхэйбди. [illegible] дамнай гурбан хүн хүдэлнэ. Ондоо хүн маанад[illegible] рэггүй. Өөһэдынгөө хүсөөр бүхы хурьгадаа аба[illegible] дахабди. Хониднай түрүүшынхеэ түрэхэ зуһаг [illegible] юм. Тиибэшье һаань, зууһаа 80-һаа үсөөн бэшэ [illegible] абаха гэһэн социалис уялгадаа хүрэхэбди,— гэжэ [illegible] лагша хонишон Георгий Ефремович хөөрэнэ.

Мухар-Шэбэр.

Б. ЖАМБА[illegible]

ТҮЛ ОЛООР АБТА[illegible]

Цырен-Доржо Чимитов Анаагай совхозой 3-дахи отделенидэ ахалагша хонишоноор хэдэн жэлэй туршада хүдэлнэ. Энэ нүхэрнай ажалша бэрхээрээ нютагтаа мэдээжэ болоһоор үнинэй юм. Хэжэ байһан ажал, хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөө хандадаг тула нүхэр Чимитов жэл бүри үндэр үрэ дүн туйладаг.

Үнгэрэгшэ 1971 ондо Чимитовэй отарын хонишод 480 эхэ хонидһоо 528 хурьга түлжүүлээ гэхэ гү, али 100 хонин бүриһөө 110-ые абажа, аймаг соогоо хоёрдохи һуурида гараа һэн. 1972 оной түл абалга тус отарада түлэг дундаа. Эндэхи хонидой хаһадһаа ехэнхинь хурьгаланхай. Хонишодой оролдосотой бэрхээр ажаллаһанай ашаар нэгэшье хурьган гарзалагдаагүй, тэдэнэй абаһан хурьгадаа саг болзортонь хүхүүлдэг гуримтай.

Отарын хонишод үбэлэ[illegible] эрхим бэлэдхэлтэй ороһон[illegible] Үбһэ тэжээлээ хорёодоо [illegible] хай. Мүн хонидто элбэгэ[illegible] хэ минеральна тэжээл а[illegible] Хонин бүриһөө хурьга а[illegible] килограмм нооһо хайш[illegible] циалис уялгала нэрэтэй[illegible] гоор дүүргэхэ зорилготой [illegible] ажаллажа байнхай.

Хори.

Д. ДО[illegible]

Амба сарнууд тушаагдан[illegible]

«Победа» колхоз тарган мал гүрэндэ худалдадагаараа Захаминайнгаа аймагта суурхадаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхоз, совхозуудай мяханай комбинадта тушааһан үхэрнүүдэй дунда зэргын шэгнүүрэй 312 килограмм байхада, Цахирайхидай аяар хоёр пүүдээр үлүү гэхэ гү, али 344 килограмм татаһан байна.

Энэ амжалта хадаа колхозой малшадай тугал, буруунуудаа зүбөөр, һайнаар тэнжээһэнэй, түлжүүлһэнэй, үбэлэйшье, зунайшье сагта сүүдхэдэ килограмм-килограммаар нэмээжэ шадаһанһаа болоно. Гүрэндэ тушаахын урда тээ тэдэнэр малаа һайса шахадаг заншалтай.

Жэшээлхэдэ, республикын габьяата малшан Хандажап Гармаевай гүүртэһээ һая 51 хашараг шэлэгдэжэ гүрэндэ худалдагдаа. Үнгэрэгшэ зунай ногоондо һайса түлжэжэ, бэеэ хүсэһэн [illegible] үбэлдөө һайса шахагда[illegible] тойл амба сарнууд бо[illegible] на. Зариманиинь хэрэ[illegible] рэжэ, дунда зэргээр [illegible] грамм татаа. Аймагай [illegible] хозуудһаа Захаминай [illegible] комбинадта тушаагда[illegible] һүрэгүүд соо иимэ то[illegible] мал ерэнэгүй.

Д. ЦЫРЕН[illegible]
ман[illegible]

Улаан-Үд[illegible] бүтээлгын [illegible] КПСС-эй XX[illegible] дын нэрэм[illegible] хабсаргагша[illegible] да үнгэрэгш[illegible] гээ түсэбые [illegible] раар урид ду[illegible] Тус бригад[illegible] Афанасьеви[illegible] хүтэлбэрилд[illegible] рэнэй хүтэл[illegible] дын хүдэлм[illegible] жэлэй янва[illegible] даабариие ду[illegible] зорһоонь у[illegible] гээ. Нүхэр [illegible] бригада ю[illegible] сэбтэ табан [illegible] бариие дү[illegible] зургаа һар[illegible] да бэелүүл[illegible]

ЗУРАГ [illegible] (зүүн гарһаа[illegible] ниговский, [illegible] миров, В. [illegible] ба В. Мин[illegible]

Д. БАЛДА[illegible]

АМЖАЛТЫН ЭХИН—МҮРЫСӨӨНҺӨӨ

Манай районой ажалшад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, партиин XXIV съездын шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулба. Продукци үйлэдбэрилхэ жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. 1970 онойхитой сасуулхада продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 25,3 процентээр ургаһан байна. Продукци худалдаха даабари болзорһоо урид, декабриин 28-да дүүргэгдэжэ, 11,5 миллион түхэригэй зүйлнүүд түсэбһөө гадуур худалдагдаа.

Түмэр замай, автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэд жэлэй даабариһаа гадуур 200 мянган тонно арадай ажахын элдэб ашаа шэрэһэн байна. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинүүд 1971 оной түсэбые 101,2 процент дүүргэжэ, 978,1 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур наймаалба.

Үнгэрһэн жэлэй үрэ дүнгүүд предприятинуудай коллективүүдэй хамтын суглаан, үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ согсологдожо, зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Хүдэлмэришэд хэһэн ажалаа согсолхотой хамта бии байгаа дутагдалнуудые элирүүлжэ, тэдэниие зайсуулха хараа замуудые тодорхойлно.

Эдэ үрэ дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, үйлэдбэриин түсэб, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ арга боломжо предприяти, коллектив бүхэндэ бии. Харин эдэ арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ тэмсэл хаа хаанагүй ёһотой һайнаар дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Урдаа табиһан зорилгоо бэелүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа элсүүлжэ байгаа коллективүүд амжалта туйлана ха юм. Тэдэнэр социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй, түрүүшүүлэй дүй дүршэл халаһан абалсаһанай ашаар абаһан уялгануудаа дүүргээ.

Промышленна олон предприятинуудай коллективүүд Москва, Ленинградай түрүү коллективүүдэй үүсхэлые дэмжэн, табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоо һэн. Тиихэдээ бүхы коллективээрээ социалис уялга абахатай хамта бригада, участогуудай хэхэ ажал тодорхойлогдоһон байгаа. Энээнһээ гадна, хүдэлмэришэд өөһэдын социалис уялга абажа, даабаряа хэды процентээр үлүүлхые, продукциин шанар ямар аргаар һайжаруулхые, ажалайнгаа бүтээсые хайшан гэжэ дээшэлүүлхые хараалһан юм. Үйлэдбэриин арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ асуудалда эдэ уялганууд зорюулагдаа гэхээр.

Авиазаводой мастернууд В. А. Даниловай, А. М. Рылинэй, И. И. Солдатовай хүтэлбэрилдэг бүлэг хүдэлмэришэд табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ социалис уялга абажа, энэ мүрысөөндэ оролсохыень бүхы коллективээ уряалһан байна. Тэдэнэр ямар зорилго урдаа табяаб? Энэ асуудалда харюусахын тула тэдэнэй уялга хараад үзэе. Жэшээлхэдэ, мастер А. М. Рылинэй даадаг бүлэг хүдэлмэришэдэй абаһан социалис уялга дотор иигэжэ бэшээтэй:

Продукци бүтээн гаргаха юһэдэхи табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид, Агууехэ октябриин 58-дахи жэлэй ой болотор дүүргэхэ;

хүдэлмэришэн бүхэн гурбан мэргэжэл шудалха;

бүтээһэн продукцияа голодоһогүйгөөр, гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушааха;

табан жэлэй туршада урлан нарижуулгын 20 дурадхал оруулха;

ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй, хүдэлмэриин сагые ашагтай һайнаар хэрэглэһэнэй, түхеэрэлгэ станогуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ 10 процентээр дээшэлүүлхэ.

Түрүүшүүлэй энэ үүсхэлые дэмжэһэн бусад участок, бүлэгүүдэй хүдэлмэришэд иимэрхүү социалис уялга абаа. Тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэһэн, эдэбхи үүсхэл гаргаһан байна. Эндэхи [illegible] терска участогууд, бүлэгүүд 1971 оной түсэбые, жэлэйнгээ социалис уялгануудые бодото дээрэнь дүүргээ. Коллективээрээ абаһан уялгаһаа гадна, өөһэдын социалис уялга абаһан үйлэдбэриин олон түрүүшүүл хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Хүдэлмэришэд П. П. Захаров, М. Е. Овчинников, И. Г. Кокорин, М. Г. Пушкарев, Н. Я. Гончаров 1971 оной үйлэдбэриин даабари, социалис уялгануудаа бүри сентябрь, октябрь соо дүүргэһэн.

Арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ социалис мүрысөөнэй үедэ олон шэнэ үүсхэл гаргагдажа, дэмжэгдэжэ байна. Локомотив-вагон заһабарилгын заводой С. И. Маковей гэгшын даадаг дизельнүүдэй аппаратура заһабарилдаг бригадын гэшүүд найман часай даабариие долоон час соо дүүргэхэ үүсхэл гаргаа һэн. Заводой бусад бригада, участогуудай коллективүүд энэ үүсхэлые дэмжээ. «8 часай даабариие 7 час соо» гэһэн уряатайгаар заводой олон түрүүшүүл ажалладаг болоо. Локомотив бүхэниие сүүдхэдэ 1000 километртэ гүйлгэдэг болохо гэһэн түмэр замай отделениин диспетчернүүдэй үүсхэлээр машинистнүүдэй дунда ехэ хүдэлөөн дэлгэрһэн байна.

Районой олон түрүү коллективүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл ажалдаа шэнэ амжалта туйлаа. Улаан-Үдын хирпиисын заводой 2-дохи участогай нүхэд Архиповай, Лаптевай, Шабалинай хүтэлбэрилдэг бригаданууд табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариие холо уридшалан дүүргээ. Социалис Ажалай Герой, 3-дахи СМУ-гай бригадир Б. А. Полтарацкиин бригада барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ даабаряа һайн шанартайгаар уридшалан дүүргэһэн байна.

Ажалдаа амжалта туйлаһан, абаһан социалис уялгануудаа бодото дээрэнь бэелүүлһэн олон коллективүүдые нэрлэмээр. Тэдэнэй ажалай үрэ дүн юу гэршэлнэб гэхэдэ, социалис мүрысөө дэлгэрүүлһэн. Урдаа тодорхой зорилго табяад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө арга боломжонуудаа хэрэглэдэг, эдэбхи үүсхэл гаргадаг коллективүүд, хүдэлмэришэд һайн үрэ дүн туйлана. Тэдэнэр социалис мүрысөөднэ оролсоходоо, жэлэй гү, али табан жэлэй туршада хэхэ ажалаа тодорхойлно. Ажалай бүтээсэ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ онол арга хараална.

Мүрысөөнэй үрэ дүн саг соонь согсолхо, бүгэдэндэ мэдээжэ болгохонь ехэ шухала. Үрэ дүн элирүүлэн гаргаад, түрүүшүүлые нэрлээд, тэдэнэй дүй дүршэл согсолоод байхада, мүрысөөнэй удха шанар, нүлөөнь ехэ байдаг. Мүн хүдэлмэриин үрэ дүн гаргахада, даабаряа дүүргээгүйшүүлэй, гээгдэлдэ орогшодой алдуу дутуунь элирдэг юм.

Мүнөө районой олон коллективүүд үнгэрһэн жэлэйнгээ амжалтаар зоригжожо, 1972 оной, мүн табан жэлэй социалис уялга абажа байна. Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга үйлэдбэриин түрүүшүүл абана. Прибор бүтээлгын заводой эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн Ю. А. Паршуков үнгэрһэн жэлэй даабари холо үлүүлһэн юм. Мүнөө энэ нүхэр жэл соо 1,5 жэлэй түсэб дүүргэхэ гэжэ шиидээд, социалис уялга абаба.

Тэрэнэй жэшээгээр заводой олон түрүүшүүл даабаряа холо үлүүлхые хараалаа. Хүдэлмэришэд Л. В. Раткевич, Г. Е. Ткаченко, В. И. Юдинских жэлэй туршада 1,5 жэлэй даабари дүүргэхэ уялга абаад, иимэ мүрысөөндэ оролсохыень бусад нүхэдөө уряалба. Заводой дирекци, партком түрүүшүүлэй үүсхэлые һайшаагаад, табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, мүрысөөнэй дэлисэ, эршэ хүсые шангадхаха хэмжээ бэелүүлжэ эхилээ.

Ажалшадай эдэбхи үүсхэлые дэмжэн дэлгэрүүлхэ, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ тэдэниие зорюулха гээшэ ехэ шухала. Социалис мүрысөөн амжалтын эхи заха мүн болоно.

А. КОЛДУНОВ,
партиин Улаан-Үдын Железнодорожно райкомой промышленна, транспортна таһагые даагша.

...рын олон дансацууд coohoo ...жэл болоhон нэгэ иимэ бэ...олдобо. Энээн дотор юун гэжэ ...гэхэдэ, РКП (б)-гэй Зүүн-...Буряад-Монголой секциин ...1921 оной августын 24-дэ ...он байгаа. Энээн дээрэ Эрхүү-...рэнэй университедтэ буряадуу-...эльгээхэ тухайда зүбшэн хэл-...байгаа. Ф. Дульбеев, А. Ама-

ябаhан энэ хүн тухайда хэдэн үгэ бэшэлтэй гээд hанагдана.

Дунда зэргын бэетэй, алхасань тоң жэгдэ, аалин даруу зантай — нэгэ иимэ хүнтэй городой улад зон үйлсэдэ hайсал уулзаhан, аргалуулhан хүнүүдынь (тиимэнүүд аргагүй олон даа) hаа, доро дохёод гарахыень hайса хараhан байхабди.

Ф. Н. Дульбеев тухайда хөөрэхэ нютагта, бүхы совет орон дотор, тэрэ тоодо элүүрые сахиха хэрэгтэ болоhон хубилалтануудые нюдөөрөө хаража ябаа. Тэрээнhээ гадна энэ хүн мүнөөнэй үе сагай эрдэм hургуулитай болоhон, эрдэм, техникын эди шэдитэй hайса танил, үхибүүдээ дээдэ эрдэмдэ hургажа гү, али дээдэ hургуулитай болгоhоншье, магад тиигэжэ хүн зоной олоороо гээгдэдэг байhан тухайда бэшэhэн байдаг. 1917 ондо Буряад орондо медицинын зургаан гэхэдэ, 130 хүнэй хэбтэхэ оронтой городой гурбан больница, хоёр амбулатори, хүдөөдэ врачай 9 участок, фельдшерэй 43 пункт байhан гэжэ тоотой. Хүдөө нютагуудта врачай нэгэ участогта, нэгэ врачта 50 мянга гаран хүн хүртэдэг hэн.

Дүлэтэ жэлнүүдэй баатарнууд

МЭРГЭЖЭЛТЭН-ВРАЧ

...гэшэдые Эрхүүгэй гүрэнэй ...ситедтэ эльгээхэ гэжэ тогтоо-...

...од байхадаа Федор Николае-...Дульбеев врач боложо, түрэл ...зоноо аргалхаар hургуулида ...эргшэдэй түрүүшын хүнүүдэй ...байгаа гэжэ ойлгонобди. 1921 ...эмнай нилээдгүй хатуу саг ...даа. Теэд тэрэ үеын хүтэл-...гшэд залуу мэргэжэлтэдые ...хэрэгтэ али тухай ехэ анха-...бидаг байгааб гэжэ энээхэн ...ынтын хэдэн үгэ гэршэлнэ.

...түрүүшын буряад врачнуудай нэ-...Ф. Н. Дульбеев үнгэрэгшэ на-...ha бараа. Тиин табяад шахуу ...элүүрые сахиха алба хэжэ гээшэ хадаа Буряад орондо туберкулёз үбшэнтэй тэмсэhэн түүхын хуудаhа ираhантай адли байхал даа.

1926 ондо Эрхүүгэй гүрэнэй университедэй медицинскэ факультет дүүргээд ерэhэн залуу врач юунтэй дайралдаа гэхэбибди? 1926 ондо түрэhэн хүн мүнөө табин наhандаа дүтэлжэ ябана. Энэ тиимэшье ута саг бэшэл даа. Тиин энээхэн хүнэй ажаябадалай зүргэ дахан ябаад үзэе. Гушаад гаран ондо энэ үхибүүнэй hургуулида ороходонь, медицинын гуламта үсөөншье hаа, бии боложо эхилhэн байгаа. Саашадаа он жэлнүүдэй ошохо бүри аргалалга-эмнэлгын газарнууд олошоржол байба. Энэ хүн эрдэмдэшье hураа hаа, юрын ажалдашье ябаа hаа, Буряад гэртэнь врач мэргэжэлтэншье бии болоhон байжа болоо.

Энээгээр юу хэлэхэеэ hанаабши гэхэдэ, тон богонихон саг соо бидэнэр ехэ орьёлой оройдо гараабди. Далаад оной залуу хүндэ хорёод оной байдал тухайда хөөрэхэдэ, үльгэр түүхэ мэтээр шагнадаг. Тэрэньшье зүйтэй ха гэжэ hанахаар.

Маанадай урда тээ ябаhан Ф. Н. Дульбеевэй үетэн, бидэнэршье хадаа түрэл арад зонойнгоо социальна үбшэн болохо туберкулез гээшые аргалхын тулада hайса оролдоhон, тэмсэhэн зонуудай тоодо оролсохо ёhотойбди. Революциин урда тээхи буряад зоной байдал тухай хэлэхэдээ, эрдэмтэ Н. М. Фёдоров социальна үбшэнэй аргагүй ехээр дэлгэрдэг, үбдэдэг шалтагаан хадаа хэдэн дабхар дарлалтын—хаанта засагай, нютагай баяд ноёдой болон мүргэл шажанай дарлалтын хойшолон байhаниинь эли ааб даа. Социальна үбшэн гээшэ капитализмтай нягта холбоотой юм гээд Карл Маркс, В. И. Ленин бэшэhэн байдаг. Туберкулёз гээшэ буряад зоной дунда эгээл ехээр дэлгэрhэн социальна үбшэнүүдэй нэгэн байhаниинь элитэ.

1924 ондо туберкулёз аргалдаг газар — диспансер Дээдэ-Үдэ городто эмхидхэгдээ hэн. Нигэжэ энэ үбшэнтэй тэмсэхэ хэрэг имагта нэгэ шагтаэлтэй, гуримтай болоhон юм. Тиин энэ хүдэлмэри гансата үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдаа гэхын аргагүй ааб даа. Энэ талаар нилээд удаан сагай хэрэгтэй байhаниинь эли.

Буряад зоной дунда энэ үбшэнэй дэлгэрэнги байhые иимэ тоо, баримтанууд харуулна. Хорёод оной эсэсээр, гушаад оной эхеэр хэдэ хэдэң врачнуудай буряад зоной дунда шэнжэлэлгэ хэхэдэнь, хүхоор хүүгэдhээ эхилээд, 18 наhа хүрэтэрөө үхибүүдэй олонхидойнь бэедэ энэ үбшэн ороhон байба гэжэ тодороо hэн. Үбшэлдэгшье ушарынь нилээд ехэ байhан даа. 1926 ондо гурбан аймагуудаар (Алайрай, Боохоной, Эхирэдэй) В. Н. Жинкинэй хэhэн согсолбориин ёhoop 10.000 хүнhөө энэ үбшэнөөр үбдэхэ ушар 280—330 болодог байhан.

Эгээл иимэ үедэ Ф. Н. Дульбеев түрүүшынгээ алхам хэhэн. Түрэл арад зонойнь ами наhа абаашадаг энэ хүндэ үбшэнтэй тэмсэжэ, эхилhэн юм. Түрүүн ерээд, диспансертэ ординатораар хүдэлдэг байгаа.

— Туберкулёз аргалха мэргэжэлтэй врач болохо замни тиимэшье бэлэн байгаагүй юм. Ядахадаа энэ мэргэжэл дэмы шэлээ хабдаа гэжэ hэжэглэхэшье, бүри заримдаа хаяха байна саашаа гэhэн бодол толгойдоо оруулдаг ха, болодог hэн, — гээд, сугтаа хүдэлжэ байhан хэлэдэг бэлэй.

— Урда сагай гээгдэнги байдалай улэгдэлые, нэн түрүүн социальна үбшые усадхаха хэрэг ариг сэбэр сахихын түлөө тэмсэлhөө эхилhэн байха. Ариг сэбэр сахиха гээшэ тэрэ бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха гэhэн тон ехэ удха шанартай хэрэгhээ багашье дутуугүй байhан. Халдабарита үбшэн — туберкулёз аргалхын тулада ариг сэбэрые сахиха хэрэг буряад зоной дунда нэбтэрүүлжэ эхилэгдэhэн юм гээшэ, — гэжэ Ф. Н. Дульбеев хэлэгшэ hэн.

Ф. Н. Дульбеевэй хүдэлжэ байха үедэ энэ үбшэн аргалха албан жэлhээ жэлдэ улам үргэдэhэн юм. Хорёод оной үеэр Алайрта, Дээдэ-Үдэдэ, Боохондо диспансернүүд нээгдээ. Алайрта, Боохондо, Дээдэ-Онгостойдо кумысолечебницэ байгуулагдаа. Түнхэнэй Аршаанда яhанай туберкулезой санатори нээгдээ. Энэл үедэ хүүгэдэй санаторинууд олон газарта нээгдэhэн юм. Нигэжэ Ф. Н. Дульбеевэй эдэбхитэй хабаадалгаар санаторно-элүүржүүлгын, аргалалга-hэргылэмжын эмхи зургаануудшье олошорhон, туберкулёзтой тэмсэхэ албаншье үргэнөөр ябуулагдадаг болоhон гээшэ. Эды шэнээн хүдэлмэриин ашаар, хүн зоной ажабайдалай hайжарhанай ашаар энэ үбшэнhөө хүнэй үхэхэ ябадал эрид шууд хороhон юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ бэрхэшээлнүүд тохёолдодог hааб даа. Теэд яахаб. Сагай эрхээр врачнууд албаяа хэдэг байгаабди. Ф. Н. Дульбеев эдэ жэлнүүдтэ госпитальдо рентгенологоор ото хүдэлжэ гараа. Тиигэхэ зуураа диспансертээ хүдэлэлсөө. Дайнай hүүлээр Федор Николаевич пенсидэ гаратараа (үбшэнэй шалтагаанаар амаралтада гараа hэн) диспансертэ главна врачаар хүдэлөө. Анханда багахан зургаан байhапаа нэгэдэхи зэргын, республика дотороо туберкулёз аргалха алба ударидадаг медицинын томо зургаан болоо. Республика дотор энэ үбшые аргалха зургаануудшье олошороо, энэ хүдэлмэри улам улам үргэнөөр, медицинын эрдэмэй hүүлэй туйлалтануудай үндэhөөр ябуулагдадаг болоhониинь элитэ. Энээнэй ашаар туберкулёз үбшэнөөр үбдэхэ ушар үсөөрhэн байна. Энээниие тодоруулхын тулада олон тоо харуулжа боломоор байгаа. Теэд эндэ нэгэл жэшээ дурдахада элирхэ гээд hанагдана. 1960—1965 онуудай туршада 10.000 хүндэ абажа үзэхэдэ, жэл бүри энэ үбшэнөөр үбдэхэ ушар 5,8 процентээр хорожо байгаа. Зүгөөр, энэ халдабарита үбшэн эсэслэн усадхагдаа гэжэ болохогүй даа. Энээниие туйлахын тулада үшөө ехэ хүдэлмэриин ябуулагдаха байhаниинь ойлгосотой.

Мэргэжэл түгэс врачнуудые — фтизиатрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ Ф. Н. Дульбеевэй үүргэ ехэ байха. Мүнөө 90 иимэ мэргэжэлтэй врач, тэдэнэй 15-ниинь РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй габьяата врачай нэрэ зэргэтэй хүнүүд хүдэлнэ.

Олон шан хайра, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй габьяата врачай хүндэтэ нэрэ зэргэнь Фёдор Николаевичай ехэ аша габьяатай байhанайнь гэршэ мүн болоно. 1937 онhоо эхилээд hая болотор Ф. Н. Дульбеев элдэбын шан хайрада хүртэhэн байна. Тэдэнэйнь дунда Ажалай Улаан Тугай орден, Хүндэлэлэй Тэмдэгэй орден бии.

Буряадай фтизиатрнуудай эрдэмэй бүлгэмые олон жэлдэ толгойлhон, «Знание» бүлгэмэй эдэбхитэй лектор байhан, ажалшадай депутатнуудай Улаан-Үдын горсоведэй депутадаар оло дахин hунгагдаhан юм.

Д. РАКШАИН,
врач-фтизиатр.

Социалис оронуудаар

...анинарай ...уhаламжа

...УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Со-...т, монгол арадуудай үни холо-...о заншаhан аха дүүгэй харил-...шуу жэлhээ жэлдэ хүгжэнэ. ...радын экономическа холбоо ...илдэг МНР-эй Гүрэнэй комите-...й түрүүлэгшын орлогшо Г. Дам-...н «Монголой сонин» гэжэ газе-...н хуудаhанда гаргаhан статья ...гоо МНР-тэ Советскэ Союзай ...үлдэг туhаламжые үндэрөөр ...энэ. Үнгэрhэн табан жэлэй ...ршада Монгол орондо Со-...етскэ Союзай туhалам-...аар промышленна, хүдөө ажа-...н болон соёлой, ажаhуудалай 81 ...рилга ашаглалгада оруулагдаа ...эж Т. Дамдин дурдаба. Монгол ...ндо Советскэ Союзай үзүүлдэг ...аламжа шэнэ табан жэлэй ...ршада үшөө ехэ болохо юм: ...Р-тэ промышленна, хүдөө ажа-...н болон бусад 120 шахуу ба-...га шэнээр хэгдэхэ, үргэдхэн ...эгдэхээр хараалагдана.

...Зэд, молибден болон фосфорит ...тан абаха томо гэгшын комби-...ай барилга эхилхэ юм. Шулуу ...рhэнэй, вольфрамай, талын ...дай, сайрай уурхайнуудые ...глаха 20 шахуу пред-...ятиие ашаглалгада оруулхаар ...алагдана. Шэнэ табан жэлэй ...рша соо Монгол ороной хүдөө ...гуудта зорюулан, Советскэ ...юзhаа 10 мянган трактор, ком-...йн болон хүдөө ажахын бусад ...шинанууд эльгээгдэхэ юм. Со-...ет монгол мэргэжэлтэдэй хам-...ын хүсөөр үүлтэртэ малай 5 ...ахы, мяха-hүнэй, нооhоной ...элтэй 16 фермэ байгуулагда-...нь.

...Арадай ажахы хүгжөөхэ табан ...лэй түсэбөөр хараалагдаhан ...рилгонуудые бэелүүлхэ хэрэг-...ь МНР-тэ совет арадай үзүүл-...г олон янзын туhаламжа хадаа ...адай засагта Монголдо социа-...мын материально-техническэ ...ээ hуури байгуулха хэрэг ...алтатайгаар бэелүүлхэ найдал нүхэсэл болоно.

Хамтын хүсөөр

ПРАГА. (ТАСС). Хойто-Моравска областиин Шумперка гэдэг город шадар тогтоогдоhон хүдөө ажахын 5 кооператив нэгэдэжэ, нэгэ томо ажахы болохоор шиидэhэн байна. Дубицка райондохи «Рассвет» гэжэ кооператив энэ шэнэ ажахын гуламтань болохо юм. Хэдэн жэлэй туршада үйлэдбэриин үндэр амжалта туйлаhанайнгаа түлөө энэ ажахы правительствын дээдэ шан хайрада хүртэhэн — Ажалай орденоор шагнагданхай.

Энэ ажахы мянга шахуу таряашад, малшадые нэгэдүүлхэ юм. Тэдэнь 3700 гектар газар элдүүрилхэ. 115 миллион кроной зөөри зөөшэтэй ажахы хүгжэжэ эхилхэнь гээшэ.

Шэнэ кооперативай гол шэглэл — мал ажал болоно. Энэ hалбариие хүгжөөхэ бүхы арга боломжонууд эндэ бии. Түс ажахын нэгэдхэhэн малай — эбэртэ бодо малай тоо 3300 толгой, 8500 гахай бии юм.

Кооперативай түрүүшынь томо барилга гэбэл, 600 толгой үнеэдэй байха томо гэгшын байра болоно. Мүнөө үе сагай тон шэнэ техникэ хэрэглэн, хүдэлмэришэн бүхэн 80 үнеэ даагаад ажаллажа шадаха юм.

Чехословакиин табадахи табан жэлэй (1971—1975 онуудта) зорилгонуудые КПЧ-гэй XIV съезд тодорхойлhон байгаа. Энэ табан жэлэй эсэстэ түс ажахы үнеэн бүриhөө 1695 литр хүрэтэр hү hааха, элдүүриин газарай гектар бүридэ 556 центнер мяха абаха юм.

Дэлхэйн 36 орондо эльгээнэ

БЕРЛИН. (ТАСС). Хүдөө ажахын машинануудые үйлэдбэрилгэ ГДР-тэ хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэнэ. Хүдөө ажахын техникэ бүтээн гаргадаг предприятинуудай продукци дэлхэйн 36 орондо эльгээгдэнэ.

ГДР-эй промышленностиин hалбаринуудай Советскэ Союзтай, социалис бусад оронуудтай харилсаан илангаяа амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна. Үнгэрhэн табан жэлэй турша дотор энэ республикын хүдөө ажахыда абтаhан 45 мянган тракторай гурбадахи машина бүхэниинь Советскэ Союзhаа асарагдаа юм. Гэхэтэй хамта Германиин Демократическа Республика үнеэ hаадаг 25 мянга гаран түхеэрэлгэ Советскэ Союзда эльгээhэн байна.

Дүтын Зүүн зүгэй оронуудта — Алжир, Египет, Сири, Ирак руу, мүн тэрэшэлэн Европын капиталис зарим гүрэнүүдтэ ГДР-hээ хүдөө ажахын машинануудые улам олоор эльгээдэг боложо байна.

Ехэ хубита нэмэри

ГАВАНА. (ТАСС). Кубын базова промышленностиин хүдэлмэришэд 197.. ондо hайнаар хүдэлжэ гараба. Урда жэлэй үйлэдбэриин хэм хэмжээе 18 процентээр үлүүлhэн байна.

Партийна, профсоюзай, захиргаанай зургаануудай хамтын хүсөөр үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын, техникэ, түхеэрэлгэнүүдые бүрин хүсэдөөр ашаглахын түлөө тэмсэhэнэй, тэрэшэлэн коллективүүдэй хоорондо социалис мүрысөө дэлгэрүүлhэнэй ашаар хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 8 процентээр дээшэлээ. Продукциин өөрынь үнэ нилээд доошолоо.

«Конрадо Бенитес» гэжэ кабельна заводой, «Вангуардин социалисиста», «Кубана де Асеро» гэжэ шэлэй заводуудай, үнгэтэ металл болон бусадые гаргадаг заводуудай хүдэлмэрилэгшэд үнгэрhэн жэлээ амжалтатайгаар түгэсхэбэ.

Венгриин ехэ хими

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Химическэ промышленность хадаа hүүлэй жэлнүүдтэ Арадай засагта Венгриин экономикын эгээл найдамтай hайнаар хүгжэжэ байhан hалбаринь болонхой.

Нёдондо жэлэйхитэй жэшэбэл, энэ жэлдэ ехэ химиин предприятинуудай үйлэдбэри 19 процентээр нэмэхэ хараатай. Хэмэл материалнуудай үйлэдбэри хурдан түргэн алхамаар хүгжэхэ юм. Боршодско химическэ комбинадта шэнэ материал (поливинилхлорид) үйлэдбэрилхэ мүнөө үеын шэнэ завод баригдаад, проектээр хараалhан түхеэрэлгэнүүдээ ашаглалгада оруулха хараатай. Ньергешуйфалдахи торгоной заводто хэмэл утаhа гаргалгань нилээд ехэ болохо ёhотой. Сольнок городто сернэ кислота гаргадаг томо гэгшын шэнэ завод ашаглалгада оруулагдаха түсэбтэй. Энээнэй ашаар бүхы орон доторнь иимэ кислота үйлэдбэрилэн гаргалга 1,5 дахин ехэ болохо юм. Хэмэл үтэгжүүлгэ буйлуулан гаргалга хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ.

Венгриин социалис шэнэ город — Лининварошто совет-венгр харилсаа холбооной ёhoop нефтехимиин предприятинуудай комплекс байгуулагдаха хараатай юм.

«Восток-Запад» гэжэ газай соргын Словакадахи hалаагай барилга

БРАТИСЛАВА. (ТАСС). «Восток-Запад» гэжэ уласхоорондын ута соргын Словакадахи hалаае бариха хүдэлмэриин дэлисэ улам улам үргэдэжэ байна. Табан жэлэй энэ ехэ барилгые болзорhоонь урид ашаглалгада оруулхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоhон барилгашадай, хабсаргашадай, гагнууршадай, торго табигшадай бригаданууд ажалай гайхамшаг амжалтануудые туйлана.

Түсэбөөр хараалагдаhанай ёhoop, нёдондо энэ газопроводой барилгада 80 соргын орондо мантан томо 105 сорго гагнагдаа hэн. Мүн энэшье жэлдэ иимэ гагнуури хэгшэд үйлэдбэриингөө даабаринуудые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Үйлэдбэриин түрүү солотой Михало Червенко гэгшын хүтэлбэрилдэг гагнууршадай коллектив илангаяа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлнэ. Январь hарын хорёодоор нэгэ недели соо тон ехэ амжалта туйлаа: хүдэлмэриин нэгэ халаанай туршада 2420 мэтр сорго гагнажа, нүхэн соо hуулгаба.

Шафариковтахи газопроводой участогай барилгашад ехэ уялга абаhан байна. Энэ участок хабсаргаха хүдэлмэриин болзор хорооже, сентябрь hарада техническэ шалгалта хэхэ, ноябриин 1-дэ соргоор газ дамжуулха гэжэ шиидэбэ.

Суурхахал ёhоороо суурхана

БЕЛГРАД. (ТАСС). «Никола Тесла» гэдэг Загребдэхи заводой продукци суурхахал ёhooроо суурхана. Телефоной томо томо станцинууд, телеграфай хэдэ мянган номертой түхеэрэлгэнүүд, хэлхеэ холбооной элдэб янзын түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүд — эдэл даа, эндэхи олон мянган хүдэлмэришэдэй коллективэй бүтээн гаргадаг продукциин нэрэнүүд.

«Никола Тесла» гэжэ завод хэдэн жэлэй саада тээ совет организацинуудтай, тусхайлхада, СССР-эй Хэлхеэ холбооной министерствэтэй ашатай туhатай холбоо барисаатай болонхой. Энэ предприятиин бүтээн гаргадаг аппаратурые совет мэргэжэлтэд үндэрөөр сэгнэдэг юм. Загребскэ хүдэлмэришэдэй гараар бүтээгдэhэн телефонно станцинууд Советскэ Союзай ниислэл хотодо жэншэдгүйгөөр хүдэлжэ байдаг. Тэрэшэлэн Ленинградта, Кишинёвто, Таллинда телефоной иимэ станцинууд табигданхай. «Никола Тесла» гэдэгэй тэмдэгтэй, городууд хоорондын телефоной тусхай станцинууд Волгоградта, Ленинградта, Донецкэдэ хүдэлжэ байна.

ВЕНГРИ. Вишонтдохи Морис Торезэй нэрэмжэтэ шахта орон ...оогоо нээмэл аргаар шулуун нүүрhэ үйлэдбэрилхэ гүйсэд оньhожоруулагдамал эгээл томо предприяти гэжэ тоотой юм. Эндэ абтаhан шулуун нүүрhэн шахтада дүтэ hаяхан баригдаhан Юрий Гагаринай нэрэмжэтэ электростанцида абаашагдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шулуу нүүрhэ нээмэл аргаар үйлэдбэрилгэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Аха дүү Монголhоо ерэhэн бэшэг

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Алтан Булагтахи арадай хубисхалын ...н барилга.

О. ДАШГИМПИЛЫН зураг.

Һайшаал түрүүлhэн уулзалганууд

Замай тэмдэглэл

ПОЕЗДЫН жэгдэ зөөлэн, хурдан гүйдэлдэ үүлгыдүүлэн hажаhаар үглөөнэй 4 часта Түнхэл станцида буубабди. Хангай нютагай сэбэр агаараар сээжэ дүүрэн амисхаалжа, сэсэглэн хүгжэжэ байгаа энэ тосхоной шэнжэ шарайе үүрэй толон доро ажаглан hонирхожо, айлшадай буудаг байра тээшэ алхалан ябахада, сэдьхэлдэ аятайхан байгаа hэн.

Түрүүшынхеэ эндэ ерэhэн минии нюдэндэ энэ тосхон үзэмжэ зохидоор харагдаба. «Эрүү сагаан булжамуур шубуун үүрэй hүнидэ жэргэнэ. Тархиндаа хлаантай тахяа шубуу табын тэнгээр донгодоно...» гэдэгээр зүүн зүгhөө үүрэй туяа гэгээрэгэгээрhээр, уданшьегүй hүн сагаан үнгөөр гииүүлэн залуу тосхоной шэнэ үдэр эхилбэ.

Айлшадай буудаг байрада бидэниие зулгы зантай залуухан басаган мэндэшэлэн угтаба. Бидэнэй орохо таhалга заажа үгөөд, үглөөнэй хоол унда бариха тухай асуужа, бидэнэй дуратай эдеэ бэлдэхэ захил абаба. Тэрэнэй нэрэнь Нямаа. Монголой хубисхалта залуушуулай эблэлэй гэшүүн, хүнгэн солбон даруу түбшэн абаритай, ёhотойл хүндэмүүшэ, айлшадые угтажа, ажалша хүнэй hанаhан соо ямбалхые оролдодог байhаниинь элитэ мэдэгдэнэ.

Нюур, гараа угаажа, хубсаhа хунаргаа заhажа үрдин байтарнай: «эдеэ хоол бэлэн болоо» гэжэ Нямаа хүүхэн гуанзада (столоводо) бидэниие уриба. Тэндэ үндэр нюргатай хүдэр эхэнэр бидэнтэй уулзажа мэндэшэлээд, амтатай hайнаар бэлдэhэн олон янзын хоол ундаар хүндэлбэ. Энэ хадаа тэндэхи тогоошон Мүнхэжаргал гэдэг байба.

Айлшад, аяншадай буудаг газарай ажалшад нимэл хүндэмүүшэ, аялдар зөөлэн зантай, сагаан сэдьхэлтэй, хөөрүү зулгы байхань маша зүйтэй. Эдэнэртэ баяр баясхалан, ажалдань амжалта, hайн hайханиие юрөөнгүй гараха аалши!

Энэ тосхондо hаяхан ерэhэн совет ороной гурбан залуу хүбүүдтэй уулзабабди. Эдэнэр техникын hургуули түгэсхөөд, мэргэжэhэн ажалаараа монгол анда нүхэдтөө туhалхаар ерэhэн байха юм. «Хүн зониинь ааша зан hайнтай, ажал хүдэлмэриин амжалта бүтээл ехэтэй, байгаали дайдань, аглаг hайхан нютаг байна. Иимэ газарта ерэhэндээ баяртайбди. Ахамад, түрүү ажалшадhаа hургаал абаха, өөhэдынгөө мэргэжэлдэ залуу хүдэлмэришэдые hургаха зорилготойбди», — гэжэ тэдэ омогтойгоор хөөрэнэ. Аха дүү арадуудай хани холбооной зорилго — бэе бэедээ харилсан туhалалсаха болоно, зүб, ойлгосотой!

ТҮМЭР ЗАМАЙ станци дээрэ түрэл бүриин ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэри hүни үдэргүй үргэлжэлнэ. Энэ хадаа манай ороной хүгжэлтые гэршэлнэ. Партиин гэшүүн Баярмагнайн хүтэлбэрилдэг ашаа тээбэрилэгшэдэй бригадын гэшүүдтэй уулзаабди. Дүрбэн хүнhөө бүридэhэн энэ бригада hара, кварталай бүриингөө даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байна. «1971 онойнгоо түсэбые болзорhоонь урид дүүргээбди. Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэл — 1972 ондо улам үндэр бүтээсэтэйгөөр ажаллажа эхилээбди» гэжэ бригадир Баярмагнай хөөрэнэ. Коммунистын үгэ найдамтай.

ХҮДӨӨГЭЙ харгыгаар «ГАЗ-69» машинамнай бүмбэлзэнэ. Алад саана хүхэрэн нэмжыhэн хүбшэ руу дабхинабди. Анирхан намжаа уула газарай арюухан агаар анхилна. Эндэ Түнхэлиин ой модоной ажахы түбхинэнхэй. Модошод баатарлиг зон. Омог ехэтэй, хүхюун хөөрүү. Казах Кали ахалагшатай модошодой бригада ажахы соогоо түрүүлжэ ябана. Үнинэй, арба гаран жэлдэ модо бэлэдхэл дээрэ хүдэлжэ ябаhан Б. Ахмед, Абдеберген гэгшэд габшагай ажалаараа суурхадаг юм. «Алдаршаhан нэрэтэй улад аад, ахирхан ябахамнай эшхэбтэр бэшэ аал!» гэжэ бригадир Кали үбгэжөөл нүхэд тээшээ хаража хүхюунээр эмнис гэнэ. Тиимэ бэд даа. «Нэрээ хухаранхаар, яhаа хухара» гэhэн арадай сэсэн үгэ бии шуу» — гэнэ Абдеберген.

Модошод ажал хүдэлмэриингөө амжалта, саашанхи зорилго тухай хөөрэнэд. Түсэбтэ табан жэлэй шэнэ барилгануудые модоор хангаха түшаа өөhэдынгөө үе зорилгые hайса ойлгоhон эдэ модошод ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, даабаряа ходоо саг болзорhоонь ахижа ябана.

Иимэ хүнүүдэй хүдэлжэ байhан газарта ажалынь амжалтатай байнгүй яахаб гэhэн бодол сэдьхэл hанаандам бүхөөр хадуугдаа бэлэй.

Р. ЧОЙЖАВ,
«Сухэбаатарын туг» сониной сурбалжалагша.
МНР-эй Сэлэнгэ аймаг.

Лейнефельдэхи комбинат ГДР-эй эгээл томо промышленна предприятинуудай нэгэн гэжэ тоологдодог. Эндэ бүхыдөө 3100 хүдэлмэришэд ажаллана. Тэдэнэр ГДР-эй бүд нэхэлгын промышленностиие hайн шанартай утаhаар хангадаг юм. Советскэ Союзhаа абаашагдаhан хлопогоор хэhэн тэдэнэй утаhан элдэб скатерть, гардина, хубсаhа болон хэмэл арhа бүтээхэдэ хэрэглэгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай цех соо.

СОВЕТ ОЛИМПИЙЦУУДТА АМЖАЛТА ХҮСЭЭ!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: журналистнуудай түбэй байшангай хүдэлмэрилэгшэ олимпиин XI наадананай һүлдэ тэмдэг—нааданхай баабгайтай байна.

ТАСС-ай телефото.

АРБАН ХОНОГ СОНОСХОГДОБО

Дүрбэ дахин олимпиин үбэлэй наадаанда хабаадалсаһан манай ороной түлөөлэгшэд Любовь Баранова, Павел Колчин, Евгений Гришин, Лидия Скобликова, Людмила Белоусова, Олег Протопопов, Владимир Меланин, Владимир Белоусов, мүн хоккеистнэр, биатлонистнууд Эхэ ороноо холо ойгуур суурхуулаа бэлэй. Тиигэжэ мүнөө орон дотор 68 спортсмен үбэлэй олимпиин наадаанай чемпионой нэрэ зэргэ зүүжэ ябана ха юм.

Физкультура, спортдо олон зониие хабаадуулхын, мүн олимпиин наадаар спортдо дуратайшуулые урмашуулхын зорилгоор «Олимпиин наадаанай эхилһэн жэл ганса тэндэ хабаадагшадта бэшэ» гэһэн уряа доро манай республикын «Спартак» бүлгэм февралиин 3-һаа 13 болотор спортын мүрысөө үнгэргэхэ тусхай 10 хоног соносхобо.

Мүнөөдэрһөө эхилхэ спортын нааданууд парк, саал, спортын талмай, залнууд соо үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Тиихэдээ энэ тэрэ зүйлэй мүрысөөнүүдтэ ехэ багагүй, хүгшэн залуугүй олоороо хабаадалсажа, өөһэдынгөө хубитые оруулалсаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Зарлагдаад байһан спортын энэ арбан хоног Буряадай профсоюзай XII конференциин боложо байһанда, мүн СССР-эй профсоюзуудай XV съездэ, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Мүнөөдэр үдэрэй 3 часһаа ЛВРЗ-гэй санын баазада санашадай урилдаан, Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай стадион дээрэ хоккеистнүүдэй дунда нэгэ үдэрэй турнир үнгэргэгдэхэ байна. Мүн энэ үдэр ашаа шэрэдэг нэгэдэхи автотранспортна предприятида столой теннисээр һонирхолтой наадан болохо юм.

Үглөөдэр — февралиин 4-дэ мяха-консервын комбинадай спортын зал соо спортын бүлгэмүүдэй спортсменүүд штанга үргэлгөөр хоорондоо мүрысөө зэргэтэй. Даам наадагшадай хоорондо түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөн оёдолой нэгэдэхи фабрикын улаан буланда эхилхэ юм.

Февралиин 5-най үдэр «Спартак» бүлгэмэй спортын зал соо спортын олон янзын зүйлөөр мүрысөөн эхилхэ. Мүн энэ үдэр мяха-консервын комбинат хүрэтэр 10 километрэй зайда урилдаан болохо байна.

Һонирхолтой эдэ мүрысөөнүүдтэ велосипедистнүүд — СССР-эй спортын мастернууд Валентин Минаев, Александр Бруднов, боксернууд—спортын мастерта кандидадууд Михаил Шантанов, Сергей Банзаракцаев, санашад—спортын мастернууд Андрей Бурлаков, Иван Анненков, биатлонист — Павел Лаптев болон бусад хабаадалсажа, спортдо дуратайшуулые баясуулха байха.

Мүрысөөнүүдтэ хабаадаһан спортсменүүдтэ барюулагдаха тусхай тортнууд бэлдэгдээ. Тэрэ торт дээрэнь Саппорада эхилһэн олимпиин наадаанай эмблемэ һиилэгдээтэй юм. Февралиин 6-най үдэр «Спартагай» спортын зал соо үниинэй шатаршад хоорондоо наадаха байна. Мүн энэ үдэр боксернууд рингдэ гараха.

Дээдэ-Онгостойн үзэсхэлэн гоё газарта эдеэ хоолой промышленностиин профсоюзай обкомой хүдэлмэрилэгшэд санаар урилдажа, сэбэр агаарта амарха, сэнгэхэ болонхой. Тиихэдэ февралиин 6-һаа 12 болотор үдэрэй 11 часһаа үдэшын 6 час болотор санаар һолжорхо дуратайшуулда зорюулагданхай.

Санаар үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ 40-һөө 50 наһатай эрэшүүл 10 километрэй, 51-һээ дээшэ наһатайшуул—5, эхэнэрнүүд 35—40 наһатайшуул—5, 41-һээ дээшэ наһатайшуул гурбан километрэй зайда урилдаха болоно. Мүрысөөндэ түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн спортсменүүдтэ дурасхаалай бэлэг, грамотанууд барюулагдаха юм.

В. КОНДАКОВ.

ОЛИМПИИН ГАЛ НОСООГДОО

Мүнөөдэр Саппоро хотодо олимпиин үбэлэй XI наадан нээгдэжэ, түби дэлхэйн спортсменүүд мүрысөөгөө эхилхэнь. Январиин 28-най үдэр эндэ Совет ороной Улаан туг намилзуулагдаа. Санаар урилдахадаа дэлхэйн чемпион болоһон Вячеслав Веденин туг үргэһэн байна. Энэ ехэ мүрысөөндэ манай ороной 107 спортсмен хабаадалсажа, спортын юһэн зүйлөөр чемпионой нэрэ зэргэ булялдалсаха. Тиимэһээ Саппоро хото ерэһэн манай ороной түлөөлэгшэд түрүүшын үдэрһөө өөһэд, өөһэдынгөө зүйлөөр һорилго үнгэргэһэн, тэндэхи байгаалиин уларилтай гүйсэд танилсаһан байха юм.

Манай хоккеистнүүд Москваһаа пятницын үдэр ниидэжэ гараад, январиин 30-да Саппоро хотын наадаанай мүльһэ туршаа. Тиихэдээ эдэнэр Хоккайдо аралай суглуулагдамал командын ворота руу аяар 25 шайба сохижо оруулһан байна. Японой ворота манай Третьяк Пашков хоёр һэлгэжэ байгаад хамгаалһан байгаа. Мүн ЧССР — Швейцари — 7:2, США — Польшо 7:5, ЧССР — США — 4:1, Польшо — Швейцари 8:4 гэһэн тоотойгоор һорилгын мүрысөө дүүргэһэн байна.

...Саппорада дахинаа һалхи шуурган болоҗо, январиин 30-най үдэр санашад һорилгодо гараагүй. Хэды шанга һалхитай байгаашье һаань, конькишад елүүр дээрэ гаража, 500 метрэй зайда урилдажа туршаа.

Урилдаанай удаа Келлер иигэжэ хэлэһэн байна.

— Танай мүльһэн дээрэ Японой хурдан конькишан Хида шүүжэ гарахал ха. Нүгөөдэ конькишан — дэлхэйн, мүн Европын чемпион, Голландиин спортсмен Ард Схенк иигэжэ энеэбхилэн нэмэхэ юм: «Сагай уларилай муу байбашье һаа, би 500 метрэй зайда бүхы спортсменүүдые ахихал байхаб».

Схенк хэдышье хурдаар, зүрхэтэйгөөршье урилдадаг һаа, 500 метрэй зайда хэзээдэшье түрүү һуури эзэлээгүй юм. Сагай уларилай муу байгаа һаа, 500 метрэй зайда урилдабал бултаниие ахижашье магад. Тэрэ Европын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ 500 метрэй зайда урилдахадаа түрүү һуури эзэлһэн байгаа. Зүгөөр энэ мүрысөөндэ эрхимэй эрхим спортсменүүд үсөөн байһан. Харин мүнөө олимпиин наадаанда орон бүхэндөө эрхим гэгдэһэн спортсменүүд ерээ ха юм.

Субботын үдэр Саппорада олимпиин наадаанай гал носоогдоо. Олимпиин наадаанай гал Япон руу декабриин 28-һаа эхилжэ Грециһээ асарагдаһан юм ха. Японой 16 мянган спортсмен олимпиин наадаанай гал аян замдаа 5000 километр зай гаталжа асарһан байха юм.

Мүнөөдэр — февралиин гурбанда олимпиин XI наадаанай эхилһэндэ зорюулагдан, тэрэ галынь стадион дээрэ асарагдажа носоогдохонь.

Мүнөө олимпиин наадаанай тосхондо спортсменүүдтэ барюулагдаха бүхы шангууд асарагдажа, тэндэхи банкда хадагалагдаба. Мүн олимпиин наада дамжуулжа байха хари гүрэнэй, Японой 3752 журналист сугларанхай.

Спортдо дуратай Совет ороной ажалшад февралиин гурбанай үдэр олимпиин наадаанай нээгдэһэндэ зорюулагдаһан баяр ёһолол телевизорээр хараха аргатай байха.

А. НИКОЛАЕВ.
ТАСС.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоккей наадагшадай, мүн фигурна халтиралга үнгэргэхэ стадионой елүүр.
Киодо—ТАСС-ай фото.

ЭМХИДХЭГШЭД

Галуута-Нуурай үхибүүдэй библиотекэ эрхим ажалаараа республика соогоо шалгардаг юм. Үхибүүдэй дунда ниитэ хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг дээрэһээ библиотекын хүдэлмэрилэгшэд амжалта туйлаһан. Тэдэнэр хүүгэдые номдо дуратай болгохын, ном соонһоо шухала юумыень ойлгодог болгохын тула горитой оролдолго гаргадаг. Жэшээлхэдэ, үшөө һургуулида ороодүй үхибүүдһээ тэдэнэр хүдэлмэриеэ эхилэн, библиотекэ соогуур, номуудай дундуур «аяншалга» үнгэргэдэг заншалтай. Тэрээнһээ гадна, номуудай карнавал, уншагшадтай уулзалга, хөөрэлдөөнүүд, элдэб темээр үдэшэнүүд эмхидхэгдэдэг.

Номдо дуратай эдир уншагшадта зорюулһан аман үгын журнал сагһаа сагта үнгэргэгдэнэ. Нэгэ юумэн тухай хайшан гээд олон янзаар хөөрэжэ болохоб гэһэн темээр һая ээлжээтэ журнал болобо. Тэндэ жэлэй дүрбэн саг тухай ном, зураг, хүгжэм гурбан хайшан гэжэ хөөрэнэб гэжэ үхибүүд һонирхолтойгоор ярилдаа.

Ородой агууехэ поэт А. Н. Некрасовай зохёолоор үнгэргэгдэһэн конкурсдо 70 гаран эдир уран зураашад хабаадаа һэн.

Библиотекын эрхим хүдэлмэрилэгшэд А. Г. Тарасенко, Р. М. Пухальская гэгшэд үхибүүдэй дунда болоҗо байгаа һони һонин юумэнүүдые эмхидхэгшэд гэжэ нэрэ алдартай болонхой юм.

ХУРА, ХҮДҮҮ, ТОРХИРУУ—ХҮНДЫН ДЭЭЖЭ

Эдеэ хоолой 7-дохи магазинай таг дээрэ ан, шубуудай мяхан элбэг болоҗо, хүндэшэ айлай столые шэмэглэнэ. Хүдүү, торхируу, хура гэхэ мэтэ шубуудай мяхые худалдан абагшад дуратайгаар абана.

Хүдэлмэрилэгшэдые ан, шубуудай мяхаар Галуута-Нуурай госпромхоз хангана. Нёдондо жэл эмхидхэгдэһэн тус ажахын Тохойн, Тарбагатайн болон Сэлэнгын участогуудай ангуушад шубуу олоор тушаагаа. Тэрээнһээ гадна госпромхозой коллектив 5 тонно һамар суглуулһан юм. Мүнөө үень 8 мянган хэрмэнэй, 95 булганай арһан гүрэндэ тушаагдаад байна. «Зөөлэн алтанай» зүйл тушаагдаһаар.

ХҮГЖЭМ ЗЭДЭЛНЭ, ХРУСТАЛЬ ШЭНХИНЭНЭ

Аймагай загсын тэмдэглэһэнэй ёһоор, 399 шэнэ бүлэ нёдондо жэл мүндэлөө. Һүүлэй долоон хоногой туршада «Шахтёр» гэжэ соёлой байшан соо хоёр айл гэрлэһэнээ тэмдэглээ.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

— Шэнэ жэлэй. гараһа[н]... хойшо 12 айлда гэрлэһэн ... хай үнэмшэлгэ барюулаад ... набди. Хуби заяагаа нэгэд... һэн ээлжээтэ гэр бүлэнэр та... болобо гээшэт, — гээд за... даагша В. Б. Бадмаева Нико... Галина Маздриптанда, Алекса... Екатерина Кулаковтондо, Вик... Татьяна Смирновтондо хандаа...

Соёлой байшан соо хүг... зэдэлжэ, сэсэгүүд бадараа, х... таль шэнхинээ. шампанска бу... лаа бэлэй.

УТА БОЛГОГДОҺОН ХЭШ...

Гоё һайхантай һурагшадые ... нилсуулхадаа, 45 минута ... олон юумэ тэдэндэ ойлгуу... аалии даа? Үгы.

Харин Галуута-Нуурай 1-д... дунда һургуулиин зурагай ... ша Л. Н. Собянина ... шээлэй... сагые ехэ болгобо. Ягаад г... дэ гү, һургуулидаа тэрэ ду... лэн харуулгын кружок эм... хээ. Олон хүүгэд кружогто ... на. һонирхолтой зүйлнүүые х... гоё һайхантай ёһотойгоор лэ ... нилсана даа.

ХААНАШЬЕ ТҮРҮ...

Мэнэ һаяхана ажалда ор... Вера Лебедевагай Галуута-Нуу... оёдолой фабрикын коллектив ... мэдээжэ болоһониинь гайхал... бэшэ. Вера комсомолой гэш... ажал хүдэлмэридөө тон харюу... гатайгаар хандадаг, ниитын хэ... тэ эдэбхитэйгээр хабаадалса... басаган юм. Тиимэл хадань ... таа хүдэлдэг нүхэдынь Ве... хүндэлдэг болонхой.

Ажалһаа гадуур Вера Лебе... вагай хэдэг юумэн ехэ. Тэрэ к... сомолой комитедэй гэшүүн, ... һайханай бүлгэмэй хүдэлмэр... хабаададаг, 1-дэхи һургуул... пионервожата бшуу. Теэд ха... шье Вера хабаадалсажа, түһа ... гэлсэжэ үрдидэг. Тэрэн-йнгээ ... жуугаар хүнгэн промышленно... тиин техникумдэ заочноор һур...

Верын ажалай амжалтаар о... горхонгүй байхын аргагүй. А... лай үндэр бүтээсэ, продукци... эрхим шанарай түлөө тэмсэ... һайн жэшээ харуулдаг. Иимэ ... даа В. Лебедева 1971 оной т... октябрь һара соо дүүргээд, м... үедэ 1972 оной февраль ... һа... түсэб дүүргэхэ дүтэлөө.

Л. СЛЮНКИНА.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Н... ни инженер — һанажа яба... түрүү бэшэг. «Гээгдэһэн һ... Б. Жамбаловай корреспонд... ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэл... «Социалис мүрысөөнэй алха... подборко. БурАССР-эй Вер... Соведэй Президиумэй Ука...

Хоёрдохи хуудаһанда: «... дэр үшөө һайнаар ажаллах... Улаан-Үдэ городой партий... ажахын эдэбхитэдэй суглаа... «Зайдуу газарта» — А. П... рэй корреспонденци. Совхо... ажахын тоосоондо» — А... материал.

Гурбадахи хуудаһанда: «... гад шпала дахан алхалаа... А. Коротаевагай корреспонд... Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... нютагай һониннууд. АПН-эй ... риал.

СЭНХИР ЭКРАН

ОРБИТЫН ПРОГРАММ[А]

14.00—дамжуулгын прог[рамма]. 14.05 — һурагшадта зорюу[лагда]һан дамжуулга. 14.35 — ор... торхи һонин. 14.45 — Олон ... лион арадуудай ленинскэ у... ситет. 15.15 — «Минии д... рольнууд» гэһэн дамжуулга. ... — Загаһанай ажахыда зор... даһан дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛН[А]

17.00 — телепанорама. 17... концерт. 17.45 — Хүдөө ... хүдэлмэ... ... зорюулаг... дамжуулга.

ОРБИТЫН ПРОГРАММ[А]

18.30 — орон нюторхи ... 18.45 — «Человек в ф...» гэһэн уран һайханай фильм. ... — Новосибирскын студи... грамма. 21.00—«Амитатай ... байдал» гэһэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛН[А]

22.25 — хүгжэм. 22.35—... дэнэр археологуудбди» гэ... носочерк. 22.45 — «Олими... лэй XI наадан дээрэ» гэһэ... жуулга. 24.00 — «Время» ... һүүлэй һониной программа.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика до... үүлэтэйшэг байха. Байгал ... Түнхэнэй, Ахын, Захаа... аймагуудта зарим газарта ба... һан орохо. Баруун тээһээ ... ханаар һалхилха. Темпе... 19—24, Баунтын, Баргаа... Хурамхаанай аймагуудта 24-... Байгал шадар 15—20, Улаан[-Үдэ]... дэ һүниндөө 35—37, үдэртөө ... 23 градус хүйтэн болохо.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ХИЛЫН САНАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Шухала ба үрэтэй дүнгүүд

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй президиумэй заседани эндэ болоод тараба. Табан түбиин 50 гаран оронһоо ерэжэ, дүрбэн үдэрэй турша соо Соведэй президиумэй заседанида хабаадаһан хүнүүд тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, зохихо шиидхэбэринүүдые гаргаа.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй президиум аюулгүй байдалай харилсаа холбооной асуудалнуудаар 1972 ондо ниитэ Европын зүблөө зарлаха гэһэн дурадхал дэмжэбэ. Европодо аюулгүй байдал хангаха асуудалаар президиумэй гаргаһан шиидхэбэри дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Прагын зүблөөн дээрэ тодорхойлогдоһон гол ёһонууд саашанхи хэрэгэй бүтэмжэтэй байхада найдаха шэнэ үндэһэ баримта олгоно.

Америкын эзэрхэг түримхэй ябуулга зогсооһоной, Индохитадай арадуудай национальна эрхые хүндэлһэнэй, амгалан ажаһуухые хүсэдэг американ арадай эрмэлзэлые хүндэлһэнэй үндэһөөр лэ Вьетнамай, Лаосой ба Камбоджын асуудалнуудые амгалан аргаар шиидхэжэ болохо байна гэжэ Индохитад тушаа ВСМ-эй президиумэй баталан абаһан шиидхэбэри дотор хэлэгдэнэ.

«Никсонэй амгалан ёһоной түсэб» гэдэгые ВСМ-эй президиум эрид буруушааба. Тиихэтээ хамта, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын долоон пункттай дурадхалые дэмжээ. Лаосто эсэргүү американ эзэрхэг түримхэй ябуулга болюулха, өөһэдынгөө дотоодын хэрэгүүдые гадаадаһаа хамааралгагүйгөөр, 1970 ондо Лаосой патриотическа фронтын дурадхаһан табан пунктын үндэһөөр, Лаос тушаа 1962 оной Женевскэ хэлсээнтэй зохилдуулан шиидхэхэ эрхэ лаотян арадта олгохо гэһэн эрилтэ ВСМ-эй президиум табина. Тэрэшэлэн Камбоджодо эсэргүүгээр американ, сайгон ба Таиландын сэрэгүүдэй агаарай, газарай ба далайн хүсэнүүдэй бүхы ябуулгануудые хүсэд бүрин, үгэ дуугүйгөөр болюулха, США-гай ба тэрэнэй хүлһэншэдэй бүхы сэрэгүүдые Камбоджоһоо сүм гаргаха эрилтэ США-гай правительствын урда табиба.

ВСМ-эй президиум «Нэгэдэмэл ябуулганууды хэхэ уряа» дотороо 1972 ондо ВСМ-эй шиидхэхэ тон шухала зорилгонуудые хараалаа. 1972 он Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой шиидхэбэритэй, мүн ООН-ой Аюулгүйн Соведэй ба Генеральна Ассамблейн бусад шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал политическэ аргаар гуримшуулан заһаруулха жэл болохо ёһотой гэжэ тус документ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй президиум буу зэбсэгүүдые хураалгын асуудалнуудаар Бүхэдэлхэйн конференци ойрын сагта зарлаха гэһэн бодомжые һайшаан дэмжэбэ.

Финляндиин президент У. Кекконен Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй президиумэй заседанида хабаадагшадтай уулзаа.

ТАҺАЛГАРЯАГҮЙ ДОБТОЛНО

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай патриодууд амжалтатайгаар добтолжо байнхай. Январиин түрүүшын 20 хоногой турша соо Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд Чунговогой провинцинуудта байһан американ-сайгон сэрэгүүдтэ эсэргүү таһалгаряагүй добтолгонуудые хээ.

Сүлөөлэлгэ гэжэ хэблэлэй агентствын дамжуулһан мэдээнүүдэй ёһоор, Урда Вьетнамай патриодууд энэ үе соо дайсанай 2 мянга гаран солдадуудые, тэрэ тоодо Урда-Корейн 200 хүлһэншэдые алаһан, шархатуулһан, пленшэлһэн. Тэрэшэлэн 13 самолёт буудажа унагаагаа, сэрэгэй 70 шахуу машина, 14 паровоз, 3 ехэ буу һамна сохёо.

Тэрээнһээ гадна, эндэхи патриодууд һомо хэрэгсэлнүүдтэй 5 склад тэһэлһэн, 12 мянган литр бензин шатаан дэлбэлһэн, 7 концлагерь усадхаһан, 2500 гаран зониие сүлөөлһэн байха юм.

МАДЖИБУР РАХМАН ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ДЕЛИ. (ТАСС). ПТИ агентствын Даккаһаа дамжуулһанай ёһоор, Маджибур Рахман Индостандахи хёморооной үедэ США-гай правительствын баримталһан политикые эрид шангаар шүүмжэлбэ. Сагаан байшан Пакистанай сэрэгэй засагаархидые шууд дэмжэһэн, тэдэниие буу зэбсэгээр, һомо хэрэгсэлнүүдээр хангаһан байгаа. Бенгалецууд олоороо алагдана хюдагдана. Бенгалиин хотонууд ба тосхонууд һандаагдан хооһоруулагдана, галдагдан үгы хэгдэнэ гээд тэдэнэр тиихэдэ мэдэдэг байгаа гэжэ премьер-министр мэдүүлнэ.

Бангладешэй ба Индиин арадууд эбдэршэгүй, бата хани барисаанай һабагшануудые хэтын хэтэдэ байхаар холбохо гээд этигэжэ байһанаа Маджибур Рахман элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Эб найрамдалай, социальна дэбжэлтын замда ороһон Бангладешэй бүрин сүлөөтэ республикын бодото дээрээ тогтоогдоод байһые мэдэрхыень Пакистанай президент Бхуттые премьер-министр уряалба. Бангладешэй арад зон пакистанайхид тушаа харша хараа бодол баримталдаггүй гэжэ тэмдэглэбэ.

СҮҮДЭЙ БАЙШАНГАЙ ДЭРГЭДЭ

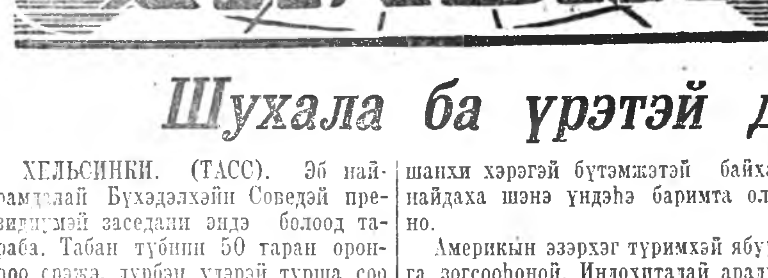
НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Эрэлхэг зоригто американ коммунисткые үмэглэгшэдэй тусхай буруушаалгын харагдажа байгаа Сан-Хосе хотын (Калифорни штат) сүүдэй байшангай дэргэдэ Анджела Дэвисые сүлөөлүүлхын түлөө хүдэлөөндэ хабаададаг эдэбхитэдэй жагсаал январиин 31-дэ болоо. Энэ жагсаалые намнахын тула полициин тусхай подразделенинүүд асарагдаһан байна. Полициин сагдаанар 18 демонстрантые, тэрэ тоодо Анджелын дүү Фани Джорданиие, Калифорни штадай олонниитын мэдээжэ ажал ябуулагша Беттина Аптекерые хиналтада абаа.

Анджела Дэвисэй «хэрэг» хараха сүүдэй зүблөөе Сант-Кларай хархис графстваһаа Сан-Францискада гү, али Лос-Анджелеста абаашаха тухай үмэглэгшэдэй үндэһэ баримтата эрилтые Сан-Хосе хотын сүүд Р. Арнасон судьягай хүтэлбэри доро февралиин 1-дэ дахинаа хаража эхилбэ.

Англиин ажалшадай эрилтэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Американ коммунистка Анджела Дэвисые мүрдэхээ болихо эрилтэ табихын тула 500 гаран хүн Лондондохи США-гай посольствын дэргэдэ митинг хэбэ. США-гай правительство эрэлхэг зоригто негритян патриоткые энэ дары сүлөөлхэ, худалаар гэмнэжэ, сүүдээр мүрдэхээ болихо ёһотой гэжэ митингдэ хабаадагшад мэдүүлээ.

Великобританиин Компартиин Генеральна секретарь Джон Голлан, партиин бусад хүтэлбэрилэгшэд митингдэ хабаадаа.

ВАШИНГТОН. США-гай ниислэл хотын Капитолия байшангай дэргэдэ олон тоото ажалшадай хабаадалгатай буруушаалгын демонстраци үнгэргэгдэе.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: демонстрациин үе. ТАСС-ай фотохронико.

ИРЛАНДИИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР РАДИОГООР, ТЕЛЕВИДЕНЕЭР ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ДУБЛИН. (ТАСС). Ирландиин премьер-министр Джон Линч февралиин 1-нэй үдэшэ орой нацидаа хандан, национальна радио болон телевиденеэр үгэ хэлэбэ.

Джон Линчын үгэ хэлэхын урда тээ Министрнүүдэй кабинедэй заседани болоҗо, Ольстерто тохёолдоһон байдалые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Эндэ «онсо шахардуу байдал тохёолдоод байна» гэжэ Джон Линч тусхайлан тэмдэглэбэ. Ольстертохи зүрилдөөн Ирландиин арадай амгалан, энхэ тайбан байдалда ехэ аюул тохёолдуулна. Лондоной баримталан бэелүүлжэ байгаа политика хосоролтой хойшолонгуудые тохёолдуулха байха гэжэ премьер-министр мэдүүлбэ.

«Ирландиин правительство Англиин мүнөөнэй политикаһаа уламжалан тон ехээр һанаата болоод байһанаа элирхэйлэн харуулхын тула Лондондохи элшэн сайдаа дуудан бусаагаа» гэжэ Джон Линч мэдээсэбэ.

Ирландиин асуудалнуудые шиидхэхэ арга онол бэдэрэлгын талаар дэмжэлгэ абахын тула бусад оронуудта хандаха һанаатайбди гэнэ.

Ирландиин правительство олонхи католик зонтой Лондондерриһээ, Хойто Ирландиин бусад нютагуудһаа Англиин сэрэгүүдые энэ дары гаргахыень, католик үсөөнхидые мүрдэдэг хашадаг политикаяа болюулхыень Англиин правительствые уряална гэжэ Линч мэдүүлбэ.

«Энэ хандалгаяа Британиин правительствада, британ арадта хүргэхын тула али бүхы аргануудые Ирландиин правительство хэрэглэхээр шиидэнхэй».

Ирландида февралиин 2-ой среда национальна шаналал гашуудалай үдэр болгогдон соносхогдоо. Англиин армиин алаһан хүнүүдые энэ үдэр Лондондерридэ хүдөөлүүлхэ.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ СЕССИҺЭЭ

АДДИС-АБЕБЭ. (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй нүүдэл сесси воскресениин үдэр забһарлалга хэһэнэй һүүлээр (Соведэй гэшүүд энэ үе соо Сомалиин ниислэл Могадишатай танилсахаяа ошоһон байна), февралиин 1-нэй үглөөгүүр хүдэлмэреэ һэргээбэ. Африкын бүлэг оронуудай бэлдэһэн Урда Родези тушаа шиидхэбэриин проект хаамал заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилээ. Аюулгүйн Совет Урда Родезиин африкан зоной ашаг туһые хамгаалхын тула яралтай хэмжээнүүдые абаха, «Пирсын комисси» гэдэгые энэ оронһоо дуудан бусааха эрилтэ Англиин урда табиха ёһотой гэһэн дурадхал тэрэ проект доторнь бии. Расистнуудтай хэһэн гутамшаг үгэсэлгээ «документальна» зүбтүүлхэ зорилгоор Англиин правительство тус комиссиие тиишэ эльгээһэн байна.